

Četvrtak, 16. maj 2002.
Svedok Ratomir Tanić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio sudu
Početak u 9.03 h

SUDIJA MEJ: Pre nego što počnemo, imamo dve administrativne stvari. Pre svega, pogledali smo izjavu svedoka K28. Prihvatice-mo je prema pravilu 92bis, sa svim podnescima koji je se tiču. Druga stvar je: gospodine Miloševiću, prošle noći sam pomenuo svedokovu izjavu i trebalo bi da vam objasnim položaj kako biste ga razumeli. Uglavnom je procedura takva da sudije nemaju originalne izjave svedoka u trenutku kada ih oni daju, tako da u ovom trenutku nemamo izjavu svedoka. Još uvek je nismo videli. Da dodatno objasnim, mi imamo izjave koje je podnelo Tužilaštvo prema pravilu 92bis, te izjave naravno imamo. Ali nemamo za svakog svedoka koji uživo svedoči, nemamo njihove izjave osim ukoliko se javno ne podnesu, u tom slučaju ih mi imamo. I mislim da se to gotovo u svakom slučaju do sada i događalo. Sada, ako vi želite da mi imamo izjavu ovog svedoka, tako nam i recite i mi ćemo nabaviti kopiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu. Svakako ćete dobiti izjavu.

SUDIJA MEJ: Da li možemo dobiti kopije, molim vas?

TUŽILAC NAJS: Pripremljene su i stižu.

SUDIJA MEJ: Hvala vam.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva 151.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, izvolite i molim vas da imate na umu da i pitanje i odgovor treba da se prevedu, tako da vas molim da napravite pauzu nakon što svedok završi sa svojim odgovorom.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, svakako, brinuću se o prevodiocu pošto ću da uključim i engleski prevod ovde. Ali pre nego što nastavim, gospodine Mej, vi ste me juče prekinuli kada sam citirao izjavu njegove stranke Nova demokratija iz jučerašnjih novina jer ste rekli da vas ne interesuju komentari novinara. E sada, pošto ja imam na faksu zvaničnu izjavu Nove demokratije na njihovom memorandumu, kako možete videti, a možemo ga i pokazati na displeju, sa pečatom i potpisom njihovog člana rukovodstva ovlašćenog u ime Nove demokratije Rebeke Srbinović, ja ću citirati samo nekoliko stavova da bi i vama i javnosti bilo jasno o čemu se radi. To je, znači, Nova demokratija čiji je predsednik sadašnji ministar unutrašnjih poslova, dakle, moj protivnik, ne prijatelj, ne nikakav moj saradnik. Kaže da...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vi sve što izlazi iz tog dokumenta možete da iznesete svedoku i da on na to daje svoje komentare. Izjava te stranke sada nije dokazni materijal, ali vi možete to da predočite svedoku da bi on to komentarisao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sada ću predočiti svedoku samo nekoliko izvoda. Oni tvrde da u tim okruglim stolovima i tim aktivnostima raspravama o pitanjima Kosova nisu učestvovali ni na koji način državni organi niti predstavnici službi bezbednosti u zemlji i inostranstvu. To je prva činjenica. Izneću ovih nekoliko činjenica pa onda može da komentariše svedok. Druga činjenica je vezana za Ratomira Tanića, osnivača UJDI-ja, reformista i potpredsednika Građanskog saveza Srbije, piše u izjavi, koji je sa tog mesta postao simpatizer Nove demokratije. I onda govori o tim javnim aktivno-

stima, organizovanju skupova. „Van tih javnih političkih okvira nije bilo nikakvih planova o rešavanju kosmetskog problema, niti je u ime Nove demokratije bilo ko bio ovlašćen da takve planove pravi sa bilo kim pa ni sa osobama koje gospodin Tanić navodi kao Marković, Dojčilo Maslovarić, Jovica Stanišić, Momčilo Perišić, Mira Marković, Slobodan Milošević i predstavnicima diplomatskih misija u našoj zemlji. Niko u Novoj demokratiji nije bio upoznat sa navodnim kontaktima Tanića sa domaćim i stranim službama bezbednosti, tako da je ovo njegova privatna aktivnost sa kojom nikakve veze nema učešće gospodina Tanića na pojedinim međunarodnim aktivnostima Nove demokratije. Tanić svedoči o...”

SUDIJA MEJ: Samo sačekajte trenutak. Svedok mora da dobije priliku da odgovori na sve to što se kaže. Samo trenutak, samo trenutak. Svedok mora da ima fer šansu da odgovori na sve ove navode koji se iznose, mora mu se dozvoliti da tako uradi. Prema tome, mora mu se to izlagati na delove. On treba da bude u stanju da odgovori na to. Dozvolite mu da to uradi. Gospodine Taniću, čuli ste šta je rečeno, šta je rekao ovaj portparol? Da li vi imate ikakvih komentara na sve to?

SVEDOK TANIĆ: Da. Mogu li da počnem s komentarem? Trudiću se da budem koncizan.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

SVEDOK TANIĆ: Prvo tvrdnja da na okruglim stolovima i naučno-političkim skupovima posvećenim rešavanju kosmetskog problema nisu učestvovali zvanični organi Republike Srbije i SDB-a. Ja prvo nikad nisam rekao da je SDB učestvovao na okruglim stolovima posvećenim problemu Kosova. Međutim, rekao sam da su učestvovali predstavnici vladajuće koalicije, tri stranke vladajuće koalicije. Kao dokaz, pošto ne bih da iznosim opšte teze, kao dokaz pomenuću samo jedan skup koji je 1994. ili 1995. godine, nemojte me držati za reč, znači sredinom 1990-ih, organizovao britanskih ambasador Ajvori Roberts (Ivor Roberts) u Beogradu.

Tada su prisustvovala i stranke, vladajuće stranke SPS, gospodina Miloševića, učestvovala je Goran Perčević iz stranke JUL, učestvovala je gospodin Vladimir Štambuk i gospođa Jelica Štambuk kao predstavnici JUL-a, Perčević kao predstavnik SPS-a. Učestvovali smo Tahir Hasanović i ja kao predstavnici Nove demokratije. Učestvovala je Fehmi Agani (Fehmi Agani), kao predstavnik Albanaca, odnosno predstavnik Rugovine partije. Bili su još drugi predstavnici iz albanskog političkog života, Suroi (Surroi), Vlasi (Vllasi) i tako dalje. Učestvovali su predstavnici diplomatskog kora iz Beograda, odnosno ambasada svih zemalja Kontakt grupe.

SUDIJA MEJ: Molite se da usporite. Prebrzo govorite. Možete li da budete koncizniji? Mi smo to već čuli. Da li želite još nešto da kažete?

SVEDOK TANIĆ: Ja sam samo naveo jedan skup kao dokaz koji potvrđuje da ova tvrdnja nije tačna. Drugo, druga tvrdnja da niko nije bio upoznat sa mojim kontaktima sa stranim, izvinjavam se. Druga tvrdnja da niko nije upoznat sa mojim kontaktima sa službama bezbednosti, prvo to je i normalno da se ti kontakti ne reklamiraju okolo tako da i ne mogu biti upoznati svi članovi stranke, a drugo, ja nisam imao nikakve nezakonite kontakte sa bilo kojom službom bezbednosti, ni stranom ni domaćom, već kao što sam jasno rekao, imao sam određenih kontakata vezanih za obaveštajnu dimenziju legalnih političkih pitanja kao što su Dejtonski sporazum, kao što je borba protiv terorizma, kao što je dijalog na Kosovu. Takve kontakte imao je i gospodin Milošević preko svojih ovlašćenih predstavnika i sa organizacijom CIA i sa drugim obaveštajnim organizacijama. Na primer, šef CIA, gospodin Vilijam Dojč (William Deutsche) bio je u javnoj poseti našoj Službi državne bezbednosti.

SUDIJA MEJ: U redu, mislim da smo shvatili poentu. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo što se to odnosi samo na jedan deo, ova poenta gospodina Tanića. U saopštenju se kaže...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa čitajte dalje, nema problema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Van tih javnih političkih okvira nije bilo nikakvih planova o rešavanju kosmetskog problema.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mogu li da odgovorim na ovo, izvinjavam se.

SUDIJA MEJ: Ne. Sačekajte da se završi pitanje. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: „Niti je u ime Nove demokratije bilo ko bio ovlašćen da takve planove pravi sa bilo kim pa ni sa licima koje gospodin Tanić navodi: Ratko Marković, Dojčilo Maslovarić, Jovica Stanišić, Momčilo Perišić, Mira Marković, Slobodan Milošević i predstavnici diplomatskih misija u našoj zemlji.”

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ta tvrdnja takođe nije tačna. Postoji zvanični dokument sa sastanka Izvršnog odbora i Predsedništva Nove demokratije u nekoliko navrata. Ja ću pomenuti samo jednu priliku. Pred sastanak u Njujorku usvojena je platforma na našim organima Nove demokratije, Izvršnom odboru i Predsedništvu, tačno onakva kakvu sam je opisao. To je jedno. Druga stvar, ja nisam ni rekao da je bilo ko od nas bio ovlašćen da sklapa sporazume sa gospodinom Jovicom Stanišićem, Perišićem, Miloševićem ili drugim licima vezano za Kosovo, za kosovski problem. Ja sam samo rekao da je u tri i po godine postojao pregovarački proces vezan za kosovski problem, da sam ja bio jedan od učesnika tog procesa, da je uz mene bilo još drugih učesnika i da je taj politički pregovarački program bio dovoljan da se spreči rat, da ga je Milošević podržavao, ali da je 1997. godine od...

SUDIJA MEJ: U redu, u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije sporno ovo javno učešće na skupovima. Ali da li je jasno da to održavanje okruglih stolova i učešće, kako će se videti kasnije i u ovim drugim, kao „Fondacija Bertelsman” (Bertelsmann) i tako dalje, kako ste nazivali slobodnih

intelektualaca nisu bili nikakvi pregovori nego je to bilo iznošenje mišljenja slobodnih intelektualaca. Je li to tačno ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Okrugli stolovi bili su iznošenje mišljenja slobodnih intelektualaca i političara, ali ja nisam rekao da su to bili samo okrugli stolovi. Izvan njih postojali su i jasni pregovori u cilju pripreme sporazuma za Kosovo i u njima su učestvovali ovlašćeni, odnosno autorizovani predstavnici sve tri vladajuće koalicije. O tome sam spreman da iznesem dokaze i pozovem dodatne svedoke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Oni upravo tvrde suprotno, da nikakvih planova, i to sam citirao, neću da pominjem pošto je to ušlo u ovaj zapisnik. Treća činjenica, to isto citiram njihov zvanični papir, treća činjenica je da: „Sadržaj svedočenja gospodina Tanića svedoči o njegovom pokušaju da konstruiše priču u kojoj Nova demokratija nije učestvovala na način na koji on to predstavlja, niti je on imao taj i takav značaj koji sebi želi da prida. Po našim saznanjima, ponajmanje je, ponajmanje je dakle gospodin Tanić mogao biti partner gospodina Miloševića u izgradnji i vođenju nekakvog plana za vraćanje autonomije Kosova i Metohije i rešavanja krize u Pokrajini.“ I onda to što sam vam juče pročitao kaže: „Mašta čini svašta, a nekada još više.“

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Gospodine Taniću, treba da imate priliku da date svoje komentare na ovo što vam je upravo pročitano ako želite, možda ne želite.

SVEDOK TANIĆ: Ne, zašto, zašto ne bih želeo, nema u tome ničeg...

SUDIJA MEJ: Nemojte da se raspravljate, jednostavno odgovorite, ako ne želite da komentarišete, onda nemojte.

SVEDOK TANIĆ: Moj odgovor je sledeći:-prvo, ja nikad nisam ni tvrdio da sam bio partner u pregovorima gospodinu Miloševiću nego da je on bio uključen u te pregovore takođe i da sam s

vremena na vreme, vezano za teme pregovora, imao kontakte sa njegovim najbližim saradnicima i sa njim radi usklađivanja pozicije. Nikad nisam tvrdio da smo bili partneri. Da smo bili partneri, ja bih verovatno bio isto pred vašim Sudom kao optuženi. Što se tiče izjave moje stranke, ona sama kaže u drugom delu izjave da nisu znali šta sam radio, a u prvom delu izjave komentarišu to što sam radio. To mi se čini nelogičnim. I treća stvar, priložio bih i optuženom, a,...

SUDIJA MEJ: To je komentar. Pokušajte da ne komentarišete to što je rečeno nego samo odgovorite. Da li još nešto želite da kažete o tome? Rekli ste da niste bili partner i da to nikada niste ni tvrdili. Izvolite.

SVEDOK TANIĆ: Da li mogu još da predočim, optuženi možda želi da vidi sadržaj dve knjige koji potvrđuje vrlo jasno stav Nove demokratije, veoma sličan onome koji danas iznosim ili možda ne želi. Ja imam razumevanja da oni danas to ne podržavaju, ali ja i ne nastupam u ime Nove demokratije.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim, nije se osvrnuo osim ovih javnih okruglih stolova, naravno javnih, nije se osvrnuo na ovo što sam malopre citirao da nije učestvovala Nova demokratija na način na koji on to govori.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mogu li da se osvrnem, zaboravio sam prosto na šta sve treba da se osvrnem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam samo da dodam još dalje, ne mogu da trošim vreme pošto će mi ga skraćivati gospodin Mej. I dalje kaže: „Da li je neko drugi, kada i kako instrumentalizovao gospodina Tanića ne znamo.“ I tako dalje, ja ću vam dati celu ovu izjavu. „Na Sudu je da ceni verodostojnost gospodina Tanića, a Nova demokratija ne želi da se ovo suđenje pretvori u cirkus u kome će svedoci biti svedoci novinskih članaka i podataka

objavljenih u medijima” i tako dalje, ali ovo je celo potpisano sa pečatom Nove demokratije. Molim vas, možete da to priložite uz ovog briljantnog svedoka koga ste doveli, a ja ću sada da nastavim sa ispitivanjem.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. To je dovoljno, gospodine Miloševiću, dosta je takvih komentara, oni nisu potrebni. Pošto ste citirali iz tog dokumenta, treba da ga predate Tužilaštvu, a da Tužilaštvo pogleda taj dokument.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, takođe savetujem, iako je vaša odbrana čisto vaša stvar, da vi ozbiljno razmislite o tome da pozovete ovog portparola kao svedoka u vašem izvođenju dokaza. Znači, portparola Nove demokratije.

SUDIJA MEJ: Dajte dokument sudskom poslužitelju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možete da uzmete i bolji primerak sa njihovog sajta, nije problem nikakav.

SVEDOK TANIĆ: Da li mogu da odgovorim na ovo zadnje, veoma kratko?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam postavio još...

SUDIJA MEJ: Da, ali može kratko da odgovori na to.

SVEDOK TANIĆ: Izvan toga predsednik Nove demokratije Dušan Mihajlović je, što sam, što zajedno sa mnom učestvovao na nekoliko tih sastanaka i to se lako može dokazati izjavama svedoka. Ne mislim na okrugle stolove. Na sastanke izvan toga. I ja bih priložio dva dokumenta koji pokazuju da sam ja učestvovao u formulisanju strateške politike Nove demokratije ako je Sud raspoložen to da pogleda.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Veće bi želelo da se taj dokument uvrsti u spis, tako da molim da onda dokument vratite da se dokument prevede i onda će biti formalno uvršten u dokazni materijal. Nastavite, molim vas.

SVEDOK TANIĆ: Oprostite, časni Sude, mogu li da postavim samo jedno pitanje vezano u vezi toga?

SUDIJA MEJ: Ne znam da li možete da postavljate pitanja, ali mislim da ste sprečeni da date neki svoj komentar. Ako želite nešto da kažete o tom dokumentu, možete.

SVEDOK TANIĆ: Pa više je bilo usmereno za to, ja ne bih komentarisao dokument poštujući to da ne komentarišemo. Zatražio bih od Suda da se samo u tom slučaju, ako se uvrsti ovaj dokument, uvrste i formalni spis Nove demokratije i spis iz arhive koji potvrđuju moju važnost u strateškoj politici Nove demokratije. Ja imam nešto kod sebe, ali ima mnogo više u arhivama stranke, ako se već utvrđuje to, i predlažem da se pozove dotična osoba kao svedok, pošto potpuno obara ono što ja tvrdim ne u vezi iskaza nego u vezi moje relevantnosti. Ispisi iz Nove demokratije bi bili sasvim dovoljni iz arhive koji potvrđuju da sam ja učestvovao u formiranju strateške politike Nove demokratije sa predsednikom isključivo.

SUDIJA MEJ: U redu, to je sigurno nešto čime se može pozabaviti tužilac u dodatnom ispitivanju. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da pređemo sada na jednu od glavnih poenti vaše izjave. Prvo da se podsetimo na ono što ste rekli pa ću vam onda postaviti pitanje. Vi tvrdite da sam na prijemu u JUL-u u julu 1997. godine rekao da na Kosovu ima manje od milion Albanaca. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam rekao da ste rekli u lju-tini da ćete pokazati da ih ima manje od milion.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u izjavi piše ovako kako ja kažem, a vi ste to rekli...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne može da piše kako vi kažete zato što ja to nikad nisam rekao. Ja sam rekao da ste vi rekli...

SUDIJA MEJ: Molim vas da pravite pauzu između pitanja i odgovora. Ako ćete nastaviti sa ovim, onda se to mora raditi tako da prevodioci mogu svoj posao da rade kako treba. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle, nije poenta u tome na čemu sada insistirate. Ja kažem, tvrdite da sam rekao na prijemu u JUL-u 1997. godine da ima manje od milion Albanaca. Je li tako? Na Kosovu i Metohiji.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ma nisam rekao da tvrdite da ih ima manje nego da ste rekli da ćete pokazati da ih ima manje.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. U mojim beleškama stoji da ste rekli: „Gospodin Milošević je odgovorio da će pokazati da ima manje od milion Albanaca ili 10%, prema tome, ne bi imali autonomiju.“ To stoji u mojim beleškama. Ako ima nešto u izjavi što želite da predočite svedoku, gospodine Miloševiću, možete, ali to je bio njegov iskaz.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doći ćemo na to, samo sada pošto ste rekli manje od 10%, da li sam tada rekao i da ih ima manje od 10%, da li i to tvrdite?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, tada to niste rekli. To je došlo kao dodatno objašnjenje. Tada niste to rekli i ja nisam u tom kontekstu ni rekao, nego sam rekao kao objašnjenje zašto ispod jednog miliona. Niste bili toliko precizni, taman posla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste to rekli kao vaše dodatno objašnjenje? Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne kao moje. Ja sam to posle primio što iz razgovora sa vašim saradnicima, što iz još nekih vaših, da kažem sitnih izjava, ali da pređemo na poentu, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam, a ne vi mene. Dakle, tvrdite, naravno da ste tu tvrdnju čuli i od raznih drugih ličnosti sa kojima ste razgovarali. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nešto je čak bilo i u internoj komunikaciji srpske vlade i parlamenta, nešto u tom stilu veoma kompatibilno sa tim izjavama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E da, e sada da bismo mogli da idemo dalje bez opterećenja, da odmah raščistimo s tim. I ja sam čuo za te procene, i smatrao ih realnim, jer nekoliko stotina hiljada Albanaca je bilo izvan Kosova u inostranstvu i uopšte nije bila tajna, molim vas, da li se bar toga sećate, nikakva tajna nije bila u razgovorima raznim da na Kosovu ima manje od milion kosovskih Albanaca. I pa šta?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li mogu da odgovorim, komentarišem, ili je ovo izjava, pitanje? Prosto molim za instrukciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da...

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da odgovori.

SVEDOK TANIĆ: Ja se zahvaljujem gospodinu Miloševiću na iskrenosti, u to nikad nisam sumnjao. Kako se zove, ja prvi put čujem da je bila opšta procena da ih ima manje od jednog miliona, da je bila opšta zvanična procena prvi put čujem danas, uvek je figuriralo više. Barem nekoliko stotina hiljada. Tačno je da ih je bilo u inostranstvu, tačno je da je jedan deo bio koji je prelazio iz Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, dakle, da li je vama poznato, na primer, da je o tom broju se slobodno komentarisalo i sa predstavnicima američke delegacije i stranim delegacijama i tako dalje, jer se stalno postavljalo pitanje koliko stvarno ima kosovskih Albanaca na Kosovu i Metohiji? Da li je vama to poznato?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pitanje mi je apsolutno poznato i ono je legitimno jer su Albanci preuveličavali svoj broj na oko dva miliona. Međutim, nije mi poznato da je zvanična politika bila takva da ih ima znatno manje ili manje od jednog miliona. To zaista sad prvi put sam upoznat sa tim da je to zvanična politika i zahvaljujem se na iskrenosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine, gospodine Taniću, procena broja nije zvanična politika nego procena broja. Politika je jedna svrsishodna aktivnost, a procena broja konstatacija koliko nas ima, na primer, u ovoj sobi je jednostavno nastojanje da se utvrdi neki fakt. Ali da idemo sad dalje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam...

SUDIJA MEJ: Ne, moramo prekinuti ovu svađu i preći na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je nekoliko stotina hiljada Albanaca u to vreme bilo van Kosova u inostranstvu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je, neki ekonomski emigranti, neki pod represijom. Žalili su mi se predstavnici...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne govorim o razlozima nego kažem da li vam je poznato to?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, kako da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad se odbije ta cifra koji su u inostranstvu, da li bi to bilo otprilike ta cifra manja od milion trenutno na Kosovu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa veoma teško, a osim toga, i ti ljudi koji su u inostranstvu imaju takođe pravo glasa. To što su u inostranstvu ne znači da su zauvek otišli i da nikada neće imati nikakve veze sa Kosovom. Ali ja nisam advokat kosovskih Albanaca, znate. Prosto se cifre tu ne slažu i sa tih 200, 300.000 napolju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Taniću, ja ne govorim o našem razgovoru, pošto nas dvojica nikad nismo razgovarali, ja vas pitam o podacima koje iznosite i za koje tvrdite...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ova rasprava je u ovom trenutku besmislena. Međutim, ono što bi nam moglo biti od pomoći jeste sledeće: da li vi kažete da niste nikada izrekli tu tvrdnju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja kažem, gospodine Mej, da ja sa gospodinom Tanićem nikad nisam razgovarao, a ovde ne odgovaram na pitanja ja nego gospodin Tanić. Ako vas interesuje ova tvrdnja, ova tvrdnja je...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Samo trenutak. Ne idemo dalje. Ako vi kažete da vi niste nikada imali taj razgovor, onda vi tu tvrdnju morate izneti svedoku i svedok mora da ima priliku da odgovori na tu tvrdnju. Samo trenutak, samo trenutak. Prvo neka svedok odgovori na tu tvrdnju. Gospodine Taniću, iznesena je tvrdnja da gospodin Milošević nikada nije razgovarao sa vama, nikada nije bio u vašem prisustvu, da nikada nije rekao ništa o milion Albanaca u vašem prisustvu. Da li je to tačno ili ne?

SVEDOK TANIĆ: To su dve tvrdnje, prvo tvrdnja da nikad nismo razgovarali je netačna. Ja mogu dokazati tvrdnju da smo razgovarali bar nekoliko puta, on je rekao da nikad u životu nije sa mnom razgovarao. Da smo razgovarali bar nekoliko puta mogu dokazati sa pet do deset svedoka koje bih valjda imao pravo da pozovem. Ova tvrdnja da nismo specifično razgovarali o toj cifri ispod, o tom broju od jednog miliona ja, to je takođe netačno, ali za taj drugi specifičan razgovor ne mogu izvesti pet do deset svedoka kao za ovu prvu tvrdnju da smo razgovarali najmanje nekoliko puta gospodin Milošević i ja. Dakle, obe tvrdnje su netačne i za prvu predlažem da izvedem dokaze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što se tiče ove druge tvrdnje, ja samo pitam gospodina Tanića da li je njemu poznato da je

ta tema koliko ima Albanaca na Kosovu bila jedan od elemenata o kojima se inače sasvim slobodno razgovaralo i da to nije bila nikakva tajna? To je poenta ovoga što vas pitam, da vi niste saznali nikakav tajni podatak nego su ljudi razgovarali o tome koliko ima na Kosovu kosovskih Albanaca, da to nije nikakvo otkriće, o tome se slobodno razgovaralo i sa strancima i sa našima, dakle, jedno najobičnije pitanje koje se postavljalo. Da li vam je to...

SUDIJA MEJ: Ne. Samo čas. Svedok sada mora odgovoriti na ovo vaše dugo pitanje, ako je to uopšte pitanje. Dakle, iznesena je tvrdnja da je ta brojka, odnosno da su diskusije o toj brojci bile u ono vreme sasvim uobičajene. Da li je to tačno, gospodine Taniću?

SVEDOK TANIĆ: Diskusije o broju Albanaca bile su uobičajene, ali diskusije o tome da ih ima ispod jednog miliona nisu bile uobičajene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hajmo sada da napravimo jednu mali digresiju pre nego što nastavim na ovu temu. Pošto tvrdite da sam vam to rekao na prijemu u JUL-u 1997. godine, gde smo stajali kad smo razgovarali na tom prijemu? Gde smo stajali nas dvojica ili sedeli, kako hoćete, samo gde, opišite to?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Zgrada JUL-a je vila u ulici Đure Đakovića, kad se ulazi sa fronta ima salon za prijem koji izlazi na dvorište. Sa frontalne strane levo od tog salona ulazi se u jednu posebnu prostoriju gde je gospodin Milošević imao običaj da večera nakon, nakon, odnosno pred kraj prijema sa grupom svojih bliskih saradnika. Tu ja nisam spadao, ali mi smo negde otprilike oko tog mesta, između velikog salona i ove prostorije koja se zastirala zavesom i gde je gospodin Milošević posle večerao sa svojim najbližim saradnicima, tu negde smo oko toga razgovarali veoma kratko, ja nisam rekao da je to bio sastanak. Posle toga sam malo popričao s gospodinom Mirkom Marjanovićem i tako, eto, to su...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Taniću, pošto su prijemi u JUL-u svake godine na dan 23. jula, znači najtoplijih dana leta i svake godine bili održavani potpuno na isti način, sve te hiljade ljudi koje su prisustvovala, uključujući članove brojne diplomatskog kora, crkvene velikodostojnike i tako dalje znaju da vam kažu da su prijemi u JUL-u održavani...

SUDIJA MEJ: Vi ovde postavljate pitanja, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znaju da vam kažu dakle da su...

SUDIJA MEJ: Ne možete držati govore, vi sada držite govor o crkvenim velikodostojnicima i o tome šta bi oni rekli. Vi treba da postavljate pitanja. Ne, gospodine Taniću, molim vas nemojte se mešati u to. Gospodine Miloševiću, postavite pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate, dakle, ovo što sam naveo da znaju hiljade ljudi učesnika tog prijema, da su prijemi u JUL-u održavani u vrtu, a ne u zgradi?

SUDIJA MEJ: Dobro. Dobro. Zaustavimo se ovde. Dakle, iznesena je tvrdnja da je prijem održan u vrtu. Da li je to tačno ili ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne taj nego svi prijemi bez izuzetka, 23. jula se drže i uvek su bili u vrtu, a ne u zgradi.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tvrdnja je netačna. Prijemi su držani i u zgradi i u vrtu. Otvore se vrata, naravno bilo je puno gostiju, zato je veliki broj gostiju bio u vrtu. Gospodin Milošević se veoma ljubazno šetao uvek i nastojao da sa svakim od gostiju na neki način ponešto popriča, a kada je reč o politici, onda zavisi od teme, nekad je to bio ljubazan razgovor, nekad ne. Mene čudi da gospodin Milošević ovako notorne stvari iz njegove tehnike rada poriče. Bilo je puno ljudi, ali i u zgradi i u vrtu, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, prijemi su bili u vrtu. Sad da se vratimo na ovo pitanje. Da li je sredinom jula, dakle u

vreme tog prijema, koje je, kao što datume dobro znate i nisu sporni, usledilo to vreme posle i potpisivanja ovog sporazuma između Rugove i mene o školstvu, u vreme sprovođenja Dejtonskog sporazuma i pada tenzija, da li je bilo izraženo očekivanje da će da započne upravo ono kako ste vi to definisali u svojoj izjavi reintegracija kosovskih Albanaca u političkih život Srbije i Jugoslavije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, apsolutno to je bio cilj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali upravo u toj atmosferi sredinom 1997. godine, dakle, bilo je izraženo očekivanje da će započeti proces integracije kosovskih Albanaca u politički život Srbije i Jugoslavije. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Već od proleća 1997. godine, ali tako je, slažem se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada: da li se sećate da sam ja upravo tog 23. jula, znači na dan kad je bio taj prijem uveče, da sam tog 23. jula 1997. godine pre podne u Skupštini Jugoslavije položio zakletvu i preuzeo dužnost predsednika SRJ? Tog dana, 23. jul 1997. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja zaista ne pamtim stvari, nisam iznosio stvari koje nisu predmet kosovskog pitanja na tu zakletvu i to ne morate podsećati nikoga. Ne znam da li je to izjava ili pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje. Da li se sećate, dakle, da sam stupio na dužnost predsednika SRJ tog dana 23. jula 1997. godine? Uostalom, to je javni podatak, nije uopšte sporan.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa jeste naravno, vi ste bili predsednik.

SUDIJA MEJ: Nemojmo se ponovo baviti tim starim pitanjima. Gospodine Taniću, ako se nečega sećate kažite da, ako ne kažite ne i tako ćemo brže raditi. Zaista nam ne trebaju vaši komentari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate da sam nedelju dana pre toga izabran? 23. jula sam preuzeo dužnost zvanično, na svečanoj sednici Skupštine položio zakletvu, a nedelju dana pre toga izabran. Da li se toga sećate?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Kako da se ne sećam kad ste izabrani sa naše zajedničke liste, molim vas, što me...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja želim samo da slo-
žim činjenice koje su mi potrebne u pitanjima koja vodim. Da li je jasno, dakle, da je tog dana meni prestao mandat predsednika Srbije samim činom izbora za predsednika SRJ i da je prema tome, shodno Ustavu, bilo obavezno održati prevremene predsedničke izbore u Srbiji u roku od dva meseca? Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li je to tema, izjava, pitanje? Ne razumem. Prepričava mi Ustav gospodin Milošević.

SUDIJA MEJ: Gospodine Taniću, vi ste ovde došli kao svedok. Niste došli da se svađate. Ovo nije sastanak, ovo je suđenje. Ako ne možete odgovoriti na neko pitanje, recite da ne možete odgovoriti, ako ne razumete, kažite da ne razumete. Dakle, šta je pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bila opštepoznata činjenica, dakle, budući da sam preuzeo dužnost predsednika SRJ, da se po Ustavu moraju održati predsednički izbori u Srbiji u roku od dva meseca? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa da, naravno da je bilo poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, dobro. A da li znate da su upravo razgovori o procenama broja Albanaca na Kosovu i Metohiji u tom kontekstu bili aktuelni upravo zbog očekivanja da će Albanci ovoga puta masovnije izaći na izbore?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja na ovo pitanje ne mogu odgovoriti sa da ili ne pošto to zahteva opširniji odgovor. Ako odgovorim sa da ili ne, mogu ući u verbalnu zamku gospodina Miloševića. Molim za instrukcije Suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja mislim da je pitanje sasvim precizno.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Bila su dva pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekao sam da li je onda jasno s obzirom na predstojeće izbore da je mogući razgovor među učesnicima o broju Albanaca na Kosovu i Metohiji bio aktuelan zbog očekivanja da će Albanci ovoga puta masovnije izaći na izbore?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: On je, razgovor o broju Albanaca je bio aktuelan, ali motiv zbog koga je bio aktuelan zahteva šire objašnjenje. Molim instrukcije Suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, vi ste maločas potvrdili da je tada, dakle, bilo u javnosti opšte izraženo očekivanje da će započeti proces reintegracije kosovskih Albanaca u politički život Srbije i Jugoslavije. To sam vas prethodno pitao. To ste rekli jeste.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ako se postigne politički sporazum, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, u uslovima jednog opšteg očekivanja, bio je već potpisan sporazum Milošević–Rugova, sprovodio se Dejtonski sporazum, tenzije pale, u tim uslovima opšte očekivanje započinjanja procesa reintegracije Albanaca u politički život, predstojeći izbori za predsednika s obzirom da je meni prestao mandat, znači za dva meseca, da li je vama logično s obzirom da ste malopre i sami konstatovali, očekivali znači proces reintegracije, to je jedno opšte očekivanje njihovo, da se razgovaralo o tome o prognozama da će...

SUDIJA MEJ: Moram ovo prekinuti. Prekinuću. Ovo nije pitanje. Vi, gospodine Miloševiću, umesto da postavljate pitanja, navodite tvrdnju za tvrdnjom i to svedoku jako otežava život. On ne može odgovoriti na tvrdnju, i tvrdnju, i tvrdnju. Ja ne znam u čemu je smisao svega toga. Ako to ima nekog smisla, dajte da se onda usredsredimo na taj smisao. Postavljajte kraća pitanja. Ako to budete radili, i mi ćemo brže raditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ako stvari izvučete iz vremenskog i političkog konteksta one izgledaju drugačije, a ako ih stavite u vremenski i politički kontekst onda su one jasne i objašnjive i valjda vam je to kao intelektualcu dovoljno jasno. Dakle, svedok je potvrdio da je u vreme te sredine 1997. godine bilo opšte očekivanje da će krenuti proces reintegracije Albanaca.

SVEDOK TANIĆ: Nisam to potvrdio.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Vi ste kroz to već prošli. Vi postavljate pitanja ovde. Ne smete se svađati sa svedokom. Način na koji se postavlja pitanje jeste da se postavi kratko pitanje i da se kratkim pitanjima onda ide od tačke do tačke. Tako treba da se vodi ispitivanje, a ne da se iznosi niz tvrdnji na koje je onda svedoku nemoguće odgovoriti. Dakle, puno smo vremena potrošili na ovu konkretnu temu, i ja još uvek ne razumem šta vi to želite da kažete svedoku. Da li vi svedoku možete postaviti niz kratkih pitanja, a onda možda možemo ići na neku drugu temu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je zbog takve atmosfere koju nadam se razumete, kako sam vam i objasnio, bilo očekivanje da će Albanci ovoga puta masovnije izaći na te predstojeće predsedničke izbore?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mi smo se borili za to da izađu. U uslovima političkog sporazuma, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je onda logično kad su izbori u izgledu, i to po Ustavu u roku od dva meseca, da se raspravlja o mogućem broju u kome ti Albanci mogu izaći na izbore, pa prema tome i koliko ih ima da bi se taj broj mogao da računa, da kalkuliše, između onih koji su zainteresovani za te izbore, naravno. Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Zato što je logično zato smo i raspravljali o tome. Naravno, ali nije bilo sporazumno posle. To je bio smisao mog pitanja. Ja zaista ne razumem kako treba da odgovaram i rizikujem da...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. A da li se sećate izjava nekih naših zvaničnika da su ranije Albanci bojkotovali izbore, između ostalog i zato da se ne bi videlo da ih ima mnogo manje nego što oni deklarišu? Da li se sećate toga?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ovo je komentar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to je na njima da prosude, mislim malo znanja škodi, gospodine Taniću, to je na njima da prosude, nije na vama.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Znam, ali nisam u stanju korektno da odgovorim na dvosmisleno pitanje, molim vas. Molim za instrukcije i...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste jedini ovde...

SUDIJA MEJ: Usporite, molim vas, za prevodioce.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, molim vas. Pitanje koje vam je bilo postavljeno je sledeće: da li se sećate da su zvaničnici iznosili izjave da su Albanci bojkotovali izbore zato jer nisu želeli da bude očigledno to da ih ima manje nego što je bila službena brojka? Da li na to pitanje možete odgovoriti?

SVEDOK TANIĆ: Da, bilo je i takvih izjava od strane Miloševićevih saradnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Taniću, da li imate svoju procenu, pošto se eto bavite tim, koliko sada na Kosovu ima Albanaca iz Albanije koji nisu državljani Jugoslavije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja se već dve i po godine ne bavim politikom pošto sam u emigraciji i nemam nikakvu procenu političke situacije na Kosovu i ne pričam o današnjem vremenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da se u Beogradu operiše brojkom između 200 i 300.000 Albanaca koji su divlje ušli na Kosovo i Metohiju?

SUDIJA MEJ: Ne, to nije tvrdnja na koju ovaj svedok može odgovoriti, to nije deo njegovog iskaza.

SVEDOK TANIĆ: A da li znate da su nedavno na Kosovu i Metohiji održani izbori u režiji...

SUDIJA MEJ: Ne. On je na to odgovorio. On je rekao da više nije u politici i da više nije ni u zemlji. U svakom slučaju, to je irelevantno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa mogao je da pročita u novinama da su održani izbori na Kosovu i Metohiji. To su činjenice iz novina.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ja...

SUDIJA MEJ: Ne, nemojte na to odgovarati. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda ja vama savetujem, pošto su sad održani izbori na Kosovu i Metohiji, da pogledate koliko je Albanaca izašlo na izbore.

SUDIJA MEJ: Idemo dalje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači ovo smo razjasnili, očekivalo se da Albanci masovnije izađu na izbore.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ako bude političkog sporazuma.

SUDIJA MEJ: Nemojte se vraćati na te stvari. Ako bude ponavljajuća zaustaviću vas. Idemo na sledeću temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, a da li znate da u Srbiji pred izbore već poslovično ne postoji druga tema osim izbora?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li vam je onda jasno da na tom prijemu o kome govorite i gde se govorilo, gde ste mogli čuti, naravno ne od mene jer mi nismo razgovarali, gde ste mogli čuti koliko li ima Albanaca, da ih ima manje od milion, da je to bilo u funkciji predstojećih izbora? Da li vam je onda sad bar to jasno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam upravo i rekao da se na tom prijemu razgovaralo o broju Albanaca, nisam rekao da sam vas naterao mučenjem da kažete neku tajnu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Taniću, da li se sećate, pošto ste, kažete, vrlo pomno pratili sve događaje, da je iste te 1997. godine, znači eto negde nešto više od dva meseca posle tog prijema na kome ste vi navodno sa mnom razgovarali, dakle, da li se sećate da je te iste 1997. godine u oktobru održan samit, sastanak šefova država ili vlada Jugoistočne Evrope na Kritu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je on bio posvećen regionalnoj integraciji i saradnji?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Naravno, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate najkrupnijih koraka na normalizaciji odnosa između Jugoslavije i Albanije, kada smo Fatos Nano (Fatos Nano), tadašnji premijer Albanije i pred TV kamerama rekli da idemo u normalizaciju, otvaranje granica, ukidanje viza, u razvoj trgovine, turizma i tako dalje, i tako dalje? Da li se sećate toga, to su objavile sve televizije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ne samo da se sećam nego sam jedan od ljudi koji je u vašem listu „Politika“ komentarisao napredak u odnosima između SR Jugoslavije i Albanije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate i onda da je Fatos Nano izjavio da su problemi na Kosovu unutrašnje pitanje Jugoslavije? Da li se sećate toga?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali ko to poriče, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa hoću da vam kažem, dakle, cele te godine do tog samita na Kritu bila je jedna opšta klima optimizma i jednog zaista mirnog rešenja svih pitanja na Kosovu i Metohiji i u regionu uključujući i naše odnose sa Albanijom. Je li tako ili nije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa to je upravo ono što sam i ja rekao da je postojala politička klima i politički sporazum kojim se mogao izbeći rat. To je kompatibilno s mojom tvrdnjom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, pa da li onda sad shvatate kada se stavi u kontekst vremena i događaja koliko je apsurdno vaše zaključivanje da je pitanje broja Albanaca pominjano u vezi sa etničkim čišćenjem, a ne u vezi sa predstojećim procesom njihove reintegracije u politički život, normalizacije odnosa i tako dalje?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, to mi se ne čini apsurdnim, zato što se to pitanje broja Albanaca razmatralo u oba konteksta. Ne čini mi se apsurdnim i sve je bilo u redu dok 1998. godine vi niste počeli sa konfliktnim inženjeringom dole na Kosovu. To je upravo ono što sam ja i rekao u izjavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je vama poznato, gospodine Taniću, da je upravo ova atmosfera razumevanja, poverenja, optimizma koja se izrazila na samitu na Kritu bila alarm onim silama koje su želele da destabilizuju Jugoslaviju, da podstaknu terorizam na Kosovu? Da li je to vama kao ekspertu poznato?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ovo je komentar, a osim toga nije tačno uopšte ovo što je gospodin Milošević rekao, to je apsolutno netačno. Morao bih opširnije odgovoriti, ali odgovor je da je pitanje netačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u uslovima najvećeg napretka odnosa u 1997. godini i na jugoistoku Evrope i naših jugoslovensko-albanskih i smirivanja situacije posle Dejtona, vi smatrate da se o broju razgovaralo radi nekakvog etničkog čišćenja, a ne radi pitanja upravo tog napretka tog odnosa i te reintegracije? Vi to tvrdite, je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, tako nisam tvrdio. Ja sam tvrdio samo da je taj razgovor bio u funkciji ove druge gore opcije etničkog čišćenja, a bilo je naravno i poštenog sveta koji je razgovarao u funkciji izbora. Inače, nije tačno da su zapadne sile podsticale terorizam, a ja sam učestvovao u toj klimi poboljšanja, umereno i skromno, ali sam učestvovao, i znam da je bilo dobro i zato je tvrdnja moja da ste vi to pokvarili 1998. godine.

SUDIJA MEJ: Ja ću vas zaustaviti zato što morate da pravite pauze između pitanja i odgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi znate, znači, pouzdano da strane službe, strane sile nisu učestvovala u podsticanju, finansiranju, organizovanju, treniranju terorizma na Kosovu i Metohiji? Vi to znate?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Strane sile su vam nudile upravo suprotno, da u uslovima političkog sporazuma omogućće sasecanje albanskog terorizma u Evropi i to je sastavni deo moje izjave. Mislim pre svega na zemlje Kontakt grupe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I oni su to učinili preko vas. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne samo preko mene. Oprostite, ja to nikada nisam rekao. Ja sam samo rekao da sam jedan od ljudi koji je to znao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A preko koga su to oni učinili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: I vama direktno, i u političkim razgovorima s vašim saradnicima, i preko mene, ali ja sam

dostavio o tome službenu belešku. Ne želim ja sebi da podignem cenu, samo opisujem proces negativan u kome sam učestvovao. Imate službenu belešku u arhivu Državne bezbednosti. Ako nema, pozvaćemo svedoke. Bila vam je ponuđena pomoć u slučaju političkog sporazuma, pomoć u suzbijanju albanskog terorizma. Ja nikad nisam branio albanski terorizam ovde, gospodine Miloševiću. Samo sam rekao da vi preuveličavate te probleme i eksploatišete na štetu Srbije i Albanaca, Srba i Albanaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, sad ste ipak napravili jednu evoluciju malu, pošto sam vas pitao da li je u tim uslovima opšteg otopljanja odnosa, normalizacije i tako dalje bilo logično da se broj razmatra u vezi sa izborima, a ne u vezi sa etničkim čišćenjem, vi ste rekli pa u vezi...

SUDIJA MEJ: Nećemo se vratiti na to. Ne vraćamo se na to pitanje brojke ispod milion. Mi smo potrošili više od pola sata na to i sasvim je nepotrebno potrošiti toliko vremena na jednu te istu poentu. Nastavite, gospodine Miloševiću, ali pređite na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa poenta i jeste, gospodine Mej, u tome što u ovoj lažnoj tužbi pokušava da...

SUDIJA MEJ: Čuli smo da iznosite svoje poente, ali nema potrebe da ih neprestano ponavljate. Nastavite dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kažem, poenta je ove lažne tužbe da optuži...

SUDIJA MEJ: Ne. Ako želite da nastavite sa ovim unakrsnim ispitivanjem, morate da to uradite onako kako treba i da postavljate pitanja i to na novu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, dobro. Pitao vas je, mislim da vas je sudija Robinson pitao, ako sam dobro zapamtio, ali neko

vas je pitao „A u čemu je relevantnost toga da li ih je ispod milion ili iznad milion?“, a vi ste odgovorili da je to zato što, zato što od tog broja zavisi da li će biti tretirani kao nacionalna manjina ili konstitutivni narod. Da li sam vas ja dobro razumeo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, rekao sam da procenti bitno utiču na razumevanje obima i supstance autonomije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi znate da je jedan od osnovnih principa zaštite manjinskih prava i uopšte prava manjina da se one ne mogu uslovljavati brojem pripadnika neke nacionalne manjine? Da li vi to znate?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa to su međunarodna pravila, ali nisam baš bio siguran da su bila poštovana za vreme vašeg režima, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja bih vas zamolio da ne trošimo vreme na vaše komentare, vi ste ih dali dovoljno. Odgovarajte na moja pitanja. Dakle, po čemu se razlikuje status Albanaca kojih je milion od statusa Mađara, ili Bugara, ili Rusina, ili Slovaka, ili bilo koje druge nacionalne manjine, da ih sad sve ne nabrajam u Srbiji? U čemu se razlikovao taj njihov status?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, manjina koja ima, na primer, 100 ili 200.000 ljudi ne može imati status koji ima milion ljudi u zemlji od sedam miliona stanovnika. Inače, ne razumem sasvim pitanje zato što je Kosovo već imalo teritorijalnu autonomiju, i ne razumem uopšte u čemu je bio problem sa autonomijom Kosova kako ste ga vi postavljali, osim u tome da pokaže da Albanci nisu tamo većina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Otišli ste predaleko, mislim, Albanci su nesumnjivo bili većina na Kosovu i to niko nikad nije osporavao. Otišli ste predaleko. Pitao sam vas u čemu se razlikuje status, vi ste sad odgovorili naravno da se razlikuje neko ko ima 100.000 i neko koga ima milion, a to je upravo suprotno. Da li vam je poznato da to što ste rekli upravo suprotno opštim principima prava manjina da se ona ne mogu uslovljavati brojem i da

ne može neko ako je pripadnik nacionalne manjine od milion da ima veća prava od...

SUDIJA MEJ: Veće će ovaj deo unakrsnog ispitivanja završiti. Mi smo previše vremena potrošili na toj poenti sa brojkama. Mi smo potpuno iscrpili tu temu. Ako želite da nastavite ovo unakrsno ispitivanje, morate da pređete na neku drugu temu, gospodine Miloševiću. Ima jako mnogo tema u iskazu ovog svedoka, a vi znate da je vaše vreme ograničeno i treba da pređete sada na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja sam zato i rekao da mi treba više vremena jer je svedok objašnjavao...

SUDIJA MEJ: Ne, vi gubite vreme. Dajte da pređemo na jednu drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa postavio sam pitanje isto koje je postavio neko od vas, gospodo, u čemu je relevantnost...

SUDIJA MEJ: Mi smo to već prošli. Nekoliko puta smo pokrili tu poentu. Molim vas da pređete na drugu temu. Ne želimo više ništa da čujemo o brojkama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je jasno da ste u ovim dokazima o navodnim pregovorima koje nam je podelila ova druga strana pokazali upravo suprotno, da se ovde uopšte ne može govoriti ni o kakvim pregovorima, što uostalom i vaša stranka ovog puta tačno kaže, politika koju ste nam prezentirali kaže nisam, ne želim da gubim vreme da čitam sve: „Ovom naučnom simpozijumu koji ima i političke implikacije sa strane prisustvovali su ... ” i tako dalje vi, pa onda Simić i ostali, naučnom simpozijumu.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Koji ima i političke implikacije, veoma puno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji ima i političke implikacije, da. Svaki naučni simpozijum, gospodine Taniću, koji se bavi poli-

tičkom temom mora imati političke implikacije, to je jasno. To je tako logično. A molim vas, s obzirom da vi nemate završenu školu, kako ste vi to učestvovali na naučnom simpozijumu? Kojom se vi to naukom bavite?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pitanje je uvredljivo, ali ću odgovoriti. Prvo, ja nisam rekao da nemam završenu školu. Vi ste testirali nivo mog univerzitetskog obrazovanja, ja sam vam odgovorio da je to privatno pitanje i da ne želim da odgovorim. Međutim, ja sam na tom skupu prisustvovao u političkoj funkciji, a ne u naučnoj funkciji jer ja nikad nisam ni tvrdio da sam naučni radnik ili naučnik i to je bila moja funkcija tu, objavljena i u novinama. Nikad se ja nisam predstavljao kao naučnik, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ovde u ovom dokazu koji ste podneli članak „Politike“ kaže da je ovo naučni simpozijum, a i u nadnaslovu piše „U Minhenu nedavno održan naučni simpozijum“. To ste lažno predstavili kao pregovore. Drugo...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja to, oprostite molim vas, ja molim Sud, ja ovo nikad nisam lažno predstavio kao pregovore, ja sam priložio priloge.

SUDIJA MEJ: To je tačno. Mi imamo pred sobom taj dokazni predmet. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne da ste to prikazali kao pregovore, nego ste čak prikazali kao pregovore u kojima ste učestvovali po mom ovlašćenju.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam to prikazao kao sastavni deo procesa pregovaračkog. Uvek sam govorio o procesu. Taj proces je trajao tri godine. Imao je nekoliko desetina ili nekoliko tuceta sastavnih delova što u simpozijumima, što u pregovorima lice u lice. To je bio proces, gospodine Miloševiću.

SUDIJA MEJ: Molim vas, govorite jedan po jedan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Minhen vi smatrate delom pregovaračkog procesa? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, to je bio jedan od delova pregovaračkog procesa koji je trajao tri nedelje, naučna rasprava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako je deo pregovaračkog procesa znači da to smatrate pregovorima.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne razumem. Je li ovo izjava ili pitanje? Ja sam jasno rekao da je to bio deo pregovaračkog procesa koji je imao mnogo delova i trajao je preko tri godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi kažete da je ovaj naučni simpozijum bio deo pregovaračkog procesa. To vi tvrdite?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, shodno vašoj želji da učestvuju i stručne institucije i NGO grupe, i da se ceo taj problem istraži iz više dimenzija i više aspekata i naravno, ta vaša instrukcija je poštovana i od strane domaćih, a i međunarodnih aktera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To sam ja davao instrukciju da se ide u Minhen da se drži naučni skup? To vi tvrdite?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne specifične instrukcije za Minhen. Vi ste tražili da umesto zvaničnih organa međunarodne zajednice, državnih, budu u pripremi sporazuma za Kosovo involvirane nevladine organizacije, ali snažne i značajne zato da bi se izbegao privid da se treća strana meša u unutrašnja pitanja Jugoslavije. Tu ste želju iskazali ne samo u prisustvu mom ili gospodina Mihajlovića, nego i pred stranim ambasadorima. Pozvaćemo ih za svedoke. Prosto je vaša želja poštovana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, pa moji stavovi se mogu naći u novinama. Pa to uopšte nije, što vi ovde otkrivete neke opštepoznate stavove koje sam ja lično saopštavao ili u novinama mogao svako da vidi i na televiziji i tako dalje. Šta imamo tu da dokazujemo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa sumnjam da je to baš mogao da vidi...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Ovo nije rasprava. Ovo bi trebalo da bude unakrsno ispitivanje na osnovu koga ćemo mi imati neke koristi, a sada mi se čini da je ovo jedna rasprava. Molim vas, gospodine Miloševiću, koncentrišite se da postavljate kratka pitanja, kratka i sažeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja se nadam da su pitanja vrlo sažeta, ali evo, pokušaću da budem još kraći u pitanjima. Rekli su da su ovi zajednički predlozi za rešenje konflikta na Kosovu, da ste to vi napravili tamo učesnici, „Bertelsman” i tako dalje, naučni centar i da su Nemci i Francuzi to usvojili. Je li tako? Samo da ili ne.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne može se na neka pitanja odgovoriti sa da ili ne da bih ja posle upao u vašu zamku verbalnu. Aktivnost NGO „Bertelsman fondacije” trajala je oko dve godine. Jeste, na kraju je taj papir koji sam prezentirao odražavao duh svega onoga što se razgovaralo i kasnije sastav, kasnije suština tog papira postala pre svega zvanična inicijativa nemačke i francuske diplomatije, a nakon toga i Evropske unije. Ne sve od reči do reči, ali suština tog papira, znači pristup korak po korak, tri faze, mere za uspostavljanje poverenja, privremeni politički sporazum i tako dalje, i tako dalje. Ja sam zato to priložio da se vidi kakav je bio duh stavova evropske diplomatije i Kontakt grupe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, da li možete da objasnite gospodinu Taniću da bi morao u odgovorima da bude koncizan i da se oni moraju odnositi na moja pitanja?

SUDIJA MEJ: Tom odgovoru ništa ne fali. Molim vas, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, Nemci i Francuzi su usvojili preporuke koje su sami naručili. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne Nemci i Francuzi nego nemačka i francuska diplomatija, a kasnije i diplomatija Evropske unije, i ne preporuke koje su sami naručili nego preporuke u čijem formulisanju su učestvovali i Srbi, Albanci i predstavnici međunarodne zajednice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li bio neko u ime Vlade Srbije ko je reprezentovao zvanične stavove Srbije na tim, ili ste to vi sebi pripisali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da bih olakšao posao Sudu, ne ovo da li sam ja sebi nešto pripisao ili ne, to ću ostaviti po strani. „Bertelsman fondacija” radila je u tesnom kontaktu sa monsinjorom Paljom (Paglia) sa kojim su se viđali vaši lični saradnici, gospodin Ratko Marković i gospodin Dojčilo Maslovarić, da zaboravimo mene jer ja sam rekao da ja uvek moram da svedočim na okolnosti koje se mogu dokazati iz dva-tri nezavisna aspekta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vas pitao da li su na tim eto pripremama, za koje kažete da su trajale dve godine, učestvovali bilo kakvi zvanični predstavnici Srbije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Jesu, kako da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su učestvovali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam rekao da je to, pre svega, bio proces u kom je učestvovalo nekoliko NGO...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam kada. Nemojte sada da mi držite govor da je bio proces. Pitam vas kad su učestvovali iz Vlade?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa počev od prvog skupa koji je gospodin Ajvor Roberts organizovao, britanski ambasador u Beogradu, pa nadalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislite na prijemu kod Roberta su učestvovali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, ne. Na okruglom stolu u Centru „Sava”.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Opet okrugli sto, znači. Opet okrugli sto.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Dobro, konferencija koja se zvala okrugli sto, ali zašto sada idemo oko tih verbalnih, ja treba znači

da upadnem u verbalnu zamku ili da budem neljubazan. Gospodin Milošević me tera da odlučim između dve nepovoljne opcije, ili da budem neljubazan...

SUDIJA MEJ: Molim vas da ne komentarišete. Nemojte da komentarišete. Gospodine Taniću, ako mislite da ne možete da odgovorite na neko pitanje, jednostavno kažite „ne mogu na to da odgovorim“ ili nešto tako. Gospodine Miloševiću, molimo vas da imate na umu da prevodioci moraju sve da prevedu tako da samo vas molim da posle odgovora sačekate, da napravite pauzu pre nego što postavite sledeće pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Želim takođe da naglasim, ne znam da li optuženi i svedok shvataju koliko je važna ta pauza. U velikoj većini predmeta svedok govori jednim jezikom, na jednom jeziku, a onaj ko postavlja to pitanje govori na drugom jeziku tako da onda prirodno postoji pauza. U slučaju kada onaj ko postavlja pitanja i svedok koriste isti jezik, onda oni imaju tendenciju da se preklapaju vrlo često, zato što govorite isti jezik. Vi počnete odgovor čak i pre nego što se završi sa postavljanjem pitanja i ja osećam da je prevodiocima jako, jako teško sa prevodenjem razmena između optuženog i svedoka, tako da moram da naglasim koliko je važno da se napravi pauza. Molim vas da se uzdržite od toga da brzo krenete u odgovor ili u postavljanje pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da u ovim zajedničkim preporukama piše kako Albanci treba da imaju pravo da upotrebljavaju svoj jezik u procesu obrazovanja i tako dalje?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali ne mogu da shvatim poentu pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, mislim da li to piše u tim zajedničkim preporukama?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Najverovatnije. To je jedna od opštih stvari. Nije to bilo srce tih preporuka. Suština tih preporuka bio je pristup korak po korak, tri faze i mere za uspostavljanje poverenja kao prva faza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas molim da odgovarate na pitanja. Kako može onda neko ko dolazi iz Srbije, čak ne mora ni da predstavlja Vladu, da napiše tako nešto kad to nikad nije bilo sporno i kad su Albanci, i kad je zvanični jezik po našim zakonima na Kosovu bio albanski, ravnopravan sa srpskim jezikom? Kako može to da se preporučuje? Kako mogu da vam preporučujem da se ne ošišate do glave kad vi niste ošišani do glave? Kako mogu da vam preporučujem nešto što je toliko notorna...

SUDIJA MEJ: Koje je pitanje? Svedoku postavite kratko pitanje tako da on može da ga razume.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto se preporučuje da albanski jezik bude u upotrebi na Kosovu i Metohiji, a albanski jezik je i bio i ostao u upotrebi kao zvanični jezik na Kosovu i Metohiji, ravnopravan sa srpskim jezikom, kako može da se preporučuje da se postigne nešto što već postoji?

SUDIJA MEJ: Ja neću da dopustim to pitanje zato što se radi o govoru. Molim vas, postavite sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, i ovaj treći dokument koji ste priložili, koji takođe tvrdite da je zajednički napor i tako dalje, to je „Exploring Futures for Kosovo, Kosovo Albanians and Serbs in Dialogue, Project Report”, Istraživanje budućnosti za Kosovo, dijalog između kosovskih Albanaca i Srba. Izveštaj o projektu. To sam dobio u ovakvom obliku. Neću da citiram ništa da ne bih gubio vreme, ali pola referata koji su sadržani u ovom dokumentu, četiri referata znači, a još toliko ima ostalih koje nisam ni gledao šta su stranci ili po neko od, imate „Kosovo Republic in New Confederation via Federalisation of Yugoslavia”, Jasmin Pulja (Jasmin Pulja), Dakle, „Kosovo Republika u novoj konfederaciji putem federalizacije Jugoslavije”, Jasmin Pulja, to je jedan naslov. „The autonomy Statute of Trentino, South Tirol, European Model for the Kosovo Crisis”, Predrag Simić, „Statut autonomije Trentina u Južnom Tirolu, evropski model za kosovsku krizu”; „Draft Principles for the Sovereign State of the Republic of Kosovo”, Esad Simić; „Nacrt

principa za suverenu državu Republiku Kosovo"; „How to realise independence for Kosovo“, Martin Brosis (Martin Brosis); to je „Kako ostvariti nezavisnost za Kosovo“. Da li je jasno da ovde pola referata traži nezavisnost i Kosovo republiku i samostalnu državu? **SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR:** Jedan od zadataka naučnih skupova je bio da obrade više konteksta, od najboljeg do najgoreg mogućeg scenarija kako bi se izbegle buduće opasnosti na terenu. Zbog toga su referati od održavanja statusa quo na Kosovu do autonomije. Pokrivene su bile sve opcije da bi se olakšao posao i srpskoj i albanskoj strani u budućnosti, da ne bi bilo problema na terenu. Niko ništa tu nije tražio, to je proces. Ja opisujem duh procesa i dokazujem da je politički proces postojao, ništa više, i da je on bio povoljan po Beograd.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, znači proces u kome, evo imate vas sedam-osam, pa je onda, pa se drže referati o nezavisnosti Kosova i vi smatrate da je to politički proces koji razrešava probleme. Jesam vas dobro razumeo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, niste me dobro razumeli. Ja sam to priložio samo kao jedan ukupan deo gde se sadrži i onaj referat moj za koji tvrdim da je bio autorizovan pristup srpske strane od strane vas, znači korak po korak, tri faze, nikakva nezavisnost, ali sa naučne tačke gledišta, postojalo je, bili su ljudi koji su želeli unapred da testiraju i negativne scenarije, upravo da bi pomogli vlastima u Beogradu da se to izbegne, a ne zato da bi neko nešto tražio. Ja sam to dao zbog moje platforme zato što nemam druge spise osim tog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad čujem da vi imate svoju platformu.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Zbog onoga što sam ja branio, ne moje da sam je napisao, nego onoga što sam ja branio.

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Ja ću ovo da završim. Sada je vreme za pauzu. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pre izvesnog vremena...

TUŽILAC NAJS: Ja do sada nisam ulagao prigovore ni na jedno pitanje jer nema sumnje da bi moji prigovori samo povećali poteškoće s kojima je ovaj sud suočen u ovom trenutku. Međutim, želeo bih da Sud razmotri mogućnost da skрати unakrsno ispitivanje osim ako ono ne postane od koristi. Naravno, to je nešto o čemu Sud treba da odluči. Ukoliko ovaj svedok bude potrajao duže od danas, ja neću biti ovde u utorak i zato bih želeo da Sud odluči da se unakrsno ispituje o nekim bezbednosnim pitanjima danas, zato jer sam ja bolje upoznat sa tim pitanjima i niko drugi u mom timu ne bi mogao pratiti taj deo ispitivanja. Dakle, bilo bi najbolje da ovaj svedok u potpunosti završi danas, ali to je pitanje za Sud...

SUDIJA MEJ: Kad kažete bezbednosna pitanja, mislite na kakva pitanja?

TUŽILAC NAJS: Na njihov, na kontakt sa službama bezbednosti, obaveštajnim službama i tako dalje.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja sam tokom pauze gospodinu Najsu rekao da će u vezi sa tom temom biti nekoliko pitanja o kojima ću ja ispitivati ovog svedoka. Dakle, to se tiče njegove verodostojnosti, pouzdanosti. Ja neću biti jako dug, ali moraću nešto ograničeno o tome ispitivati.

SUDIJA MEJ: Moraćemo odlučiti o tome pre svega da li će optuženi imati vremena za ispitivanje u utorak ujutro i eventualno koliko. A u međuvremenu, gospodine Miloševiću, ukoliko bi vi sada mogli ispitivati o tim pitanjima, čuli ste šta je rekao predstavnik Tužilaštva, ako možete ispitivati o tim pitanjima trebalo bi to danas da uradite.

Međutim, imam još jednu stvar od opšteg značaja koju moram da obavim. Naime, tokom pauze iskoristili smo priliku da razmotrimo vođenje ovog unakrsnog ispitivanja do sada. Veće smatra da se daleko previše vremena nepotrebno potrošilo na ponavljanje i na ličnu svađu između svedoka i optuženog. Od sada nadalje očekujemo da optuženi izbegava duge govore i ponavljanje. Očekujemo takođe da njegova pitanja budu kratka. Isto tako očekujemo od svedoka da izbegava ličnu svađu i komentare upućene optuženom. Očekujemo da svedok odgovara na pitanja što je moguće kraće. Gospodine Miloševiću, ako želite da ispitajte pouzdanost ovog svedoka, ako želite da osporite pouzdanost ovog svedoka, onda treba to da sada učinite. Veliki deo njegovog iskaza još niste dotakli, budući da ste se usredsredili na druga pitanja i stalno se ponavljali u vezi sa nekim preliminarnim, odnosno perifernim pitanjima. Kao što znate, vaše će vreme biti ograničeno. Zato predlažemo da pređete na druge teme. Ako želite unakrsno da ispitujete o izjavi ovog svedoka, treba to učiniti što je moguće ranije. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, ja ću ispitivati po redosledu koji sam sam ovde sebi napravio i koji uglavnom sledi tok njegove izjave, a što se tiče vremena, pretpostavljam da ste obavezni da mi date vreme nešto duže nego što je imala Tužba, s obzirom i na pismeni dokument koji je on dao. Dakle, nastaviću sa ovim. Citirao sam vam malopre jedan od ovih, poslednji od ovih dokumenata gde se vidi da je pola bilo referata o nezavisnom Kosovu. Da li je tačno ovo što sam pročitao, da je istoričar Dušan Bataković koji je danas ambasador SRJ u Grčkoj izjavio u martu 1997. godine da je „bio iznenađen i sablažnjen kad je Tanić na razgovorima srpskih i albanskih intelektualaca u Minhenu u organizaciji „Bertelsman fondacije“ o problemu Kosova sasvim hladno razgovarao o mogućnostima da Kosovo postane nezavisna država“. Samo da ili ne. Da li je tačno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ta izjava je demantovana, znači da je data u pogrešnom kontekstu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači demantovali ste je. Idemo dalje. Vi ste u svojoj izjavi na strani devet, ja ću se vratiti

posle na prethodne strane, ali na strani devet u srpskom prevodu izjave, rekli da sam na Kosovu 25. juna održao govor u kome sam poništio sve dotadašnje rezultate pregovora koje ste vi vodili. Ja sam uzeo taj govor pa ću da vas pitam, dakle, u čemu je tu nešto što je rečeno protiv Albanaca. Ne govorim o vašim rezultatima, jer za vaše rezultate sam prvi put čuo ovde. Dakle, u govoru piše, objavila je „Politika“, sve pratila, na ovim prostorima treba da vlada politika nacionalne ravnopravnosti.

SUDIJA MEJ: Upravo sam na nešto ovako mislio. Kako svedok može ovo da prati? Kako glasi vaše pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, gde je ovde nešto čime su ugrožena prava Albanaca, pošto on tvrdi da sam im ja u govoru jednostavno ta prava doveo u pitanje. Dakle, gde ovde to piše? Ja citiram, a novine su neka vrsta istorije, one ne mogu da se ponovo pišu na iste datume, 25. jun...

SUDIJA MEJ: Nema potrebe da nam govorite o novinama i istoriji. Recite, vi sada postavljate pitanje o vašem govoru od 25. juna 1997. godine koji se spominje u izjavi svedoka. Da li je to tačno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tačno.

SUDIJA MEJ: I koju tvrdnju vi želite da postavite tom svedoku u vezi s tim govorom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa želim da mi odgovori na pitanje gde su to mojim govorom bili ugroženi Albanci ili bilo šta drugo pa mu citiram, ovde piše: „Na ovim prostorima treba da vlada politika nacionalne ravnopravnosti, da vlada duh tolerancije, da treba da vlada sve ono što karakteriše jedno humano, demokratsko društvo” pa ću preskočiti dalje. Piše: „Smatram da je sada vreme da se snage koje žele dobro svojoj zemlji i svom narodu ujedine u ostvarivanju ciljeva koje smo sebi postavili u pogledu reformi, razvoja zemlje, i da će u tom pogledu ovaj grad i ovaj kraj, čitavo Kosovo

i Metohija davati svoj puni doprinos." Pa onda opet dalje: „Što se tiče rada državnih organa, mora da se radi zakonski, pogotovo na Kosovu, jer je mogućnost za diskriminaciju veća nego u drugim delovima republike i to nekoliko puta. Naša država mora da bude primer rada državnih organa ... ”

SUDIJA MEJ: Dobro, dobro. Nemoguće je da svedok odgovori na to ako budete čitali dva ili tri minuta govora. Samo trenutak. Gospodine Taniću, postavljeno vam je pitanje o govoru od 25. juna 1997. godine u Prištini koji je optuženi održao. On tvrdi da u tom govoru nije bilo ničega što bi ugrožavalo prava Albanaca. Da li nam vi možete biti od pomoći u vezi s tim pitanjem? Šta je to što vi kažete o tom govoru što je imalo takav efekat?

SVEDOK TANIĆ: Kao što znate, ja taj govor nisam naveo u izjavi kad sam svedočio. Međutim, koliko se sećam, zato da bi bio najprecizniji...

SUDIJA MEJ: To je u vašoj izjavi. To je u vašoj izjavi iz 2000. godine. Pročitao sam šta stoji i o tome vas pitam. Ako je to pogrešno, netačno, onda recite da je tako. Međutim, to stoji u izjavi.

SVEDOK TANIĆ: Ne, ne. Nije pogrešno i netačno samo želim, teško mi je da se precizno setim bez govora. Koliko se sećam, u tom govoru gospodin Milošević je insistirao na tome da će Kosovo biti integralni deo Srbije i da ne želi više, da neće se prihvatiti strana medijacija. Koliko se sećam, naglašavam, u tom kontekstu dolazi do određenog narušavanja pregovora, ne narušavanja prava Albanaca. Ja sam govorio o narušavanju onog što je postignuto u pregovorima jer je strana medijacija već postojala od sporazuma o školstvu, a povratak autonomije podrazumevao je širu autonomiju unutar Srbije i Jugoslavije. To onda nije integralni deo Srbije. Jeste deo Srbije, ali ne integralni. Međutim, molio bih da pogledam ceo taj govor jer ja sam, ipak čovek ne može ovo da vadi iz konteksta, prosto moram da ja osvežim...

SUDIJA MEJ: Da, u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam citirao ono što može da se proveri, a sad ne možemo da gubimo vreme na to. Ja bih samo još citirao, da bude jasno da se ovde radi o potpuno neistinitom tvrdjenju...

SUDIJA MEJ: Treba nam kopija ovog govora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobićete je. To je „Politika“ od 26. juna.

SVEDOK TANIĆ: Molio bih kopiju i za mene, izvinjavam se što upadam.

SUDIJA MEJ: Čekajte, pa slušajte ono što vam kažu prevodioci. Prevodioci kažu da ne mogu da slede vašu raspravu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Polako ću da govorim. Dakle, posle par sati, takođe pored ovoga što sam sad citirao u Prizrenu, kažem: „Posebno na ovom mestu i u ovom gradu da vam kažem šta smatram najvažnijim u ovom gradu, zato što u njemu žive Srbi, Albanci, Muslimani, Turci, Romi i drugi, svaka od nacionalnosti u velikom procentu, zato smatram da ovaj grad i ovaj kraj treba da budu primer ostvarivanja politike nacionalne ravnopravnosti, politike koja će omogućiti da svi ljudi žive ravnopravni i u humanim uslovima, da bude veliki stepen međusobnog razumevanja i da se uspešno gradi zajednički život svih građana.“

SUDIJA MEJ: A sada, gospodine Miloševiću, koji je sad to govor iz kojeg ste citirali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je iz istih tih novina. Ja sam održao nekoliko govora taj dan. U Prištini sam vam prvo citirao, pa onda u Prizrenu, znači na Kosovu i Metohiji.

SUDIJA MEJ: Dobro. Zaustavimo se onda ovde. Gospodine Taniću, da li se sećate da li je optuženi održao govor toga dana u Prizrenu i ako jeste, o čemu je govorio? Ako se ne sećate, recite to.

SVEDOK TANIĆ: Ne sećam se. Ja sam referirao samo na govor u Prištini, a voleo bih da ga vidim, molim vas, na monitoru, ako je moguće.

SUDIJA MEJ: Dobro, u redu. Ne, čekajte, stanite, ne moramo ponovo ići kroz to. Vi nam možete dati kopiju toga kad za to dođe vreme u okviru vašeg izvođenja dokaza. Svedok se toga ne seća i zato nema smisla da mu postavljate pitanja o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li se bar seća tada to su bili moji opštepoznati javni politički stavovi, ja sam siguran, znači zajednički ravnopravnost nacionalna, „ja sam siguran da je to jedini ključ za život u ovom gradu i ovom kraju, a rekao bih siguran sam i jedini ključ za uspeh ...“.

SUDIJA MEJ: Nema potrebe da to dalje čitate. Pitajte svedoka da li se seća da je vaš tada javno objavljen stav bio da vi verujete i podržavate ravnopravnost. Gospodine Taniću, možete li nam biti od pomoći u vezi s tim ili ne?

SVEDOK TANIĆ: Ja se sećam da je to podržavao gospodin Milošević deklarativno, ali ne i svojim konkretnim političkim potezima. Mislim da je bila velika digresija između onog što je govorio i onog što je stvarno činio, i to je bila suština problema i spora političkog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da idemo onda dalje, pošto mi ne date da citiram, to je sličan način zloupotrebe kao za onaj govor od 20. juna 1989. godine, pa smo videli da je bilo pogrešno upotrebjeno i zloupotrebjeno. Sada ste rekli, gospodine Taniću, upravo sada pre pet minuta ovde, osvrćući se na ovaj govor da ne znate tačno sve šta sam rekao, ali da sam insistirao na tome da Kosovo treba da bude integralni deo Srbije.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Uz rezervu za eventualnu grešku u memoriji, pošto ne mogu da vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, integralni deo Srbije. To je bio i takođe moj opšti stav, i naravno da ja i danas smatram da je Kosovo integralni deo Srbije.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To nije bio vaš stav tokom pregovora. Izvinjavam se za upad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto vi taj stav osporavate, a nastupali ste u ime Nove demokratije, da li vam je poznato da postoji dokument Nove demokratije koji možete i sami da skinete sa njihovog sajta i koji nosi datum 19. mart 1998. godine, gde se na prvoj strani u tački dva kaže, kod autonomnih, dakle „Kao integralni deo Republike Srbije“, pa u tački tri: „Odnosi autonomne pokrajine kao integralnog dela Republike Srbije“, pa onda „posebna i individualna i kolektivna prava nacionalnih manjina ne mogu se ostvarivati suprotno Ustavu i zakonima, kao i međunarodno priznatoj obavezi nacionalne manjine na lojalnost prema državi u čijem su sastavu“. Dakle, da li vam je poznato...

SUDIJA MEJ: Dopustite svedoku da vidi taj dokument ako iznosite navode u vezi s tim dokumentom. Pokažite ga, molim vas, svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hoću da ga pokažem, nije nikakav problem.

SUDIJA MEJ: Da, pa onda neka ga vidi, onda mu postavljajte pitanja o tome. Dopustite svedoku da pročita to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne mogu da se zadržavam duže jer ćete mi uzeti vreme. Evo ga, mogu vama da ga dam, isto i svedoku.

SUDIJA MEJ: Dopustite svedoku da vidi dokument ako mu želite postavljati pitanja o tom dokumentu. Gospodine Taniću, molim vas da pogledate taj dokument. Nemojte ništa reći, samo ga pročitajte na brzinu i zatim ga možemo vratiti optuženom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možete da ga zadržite, može se lako uzeti. Dakle, moje pitanje je njegova...

SUDIJA MEJ: Pustite ga da pročita. Gospodine Taniću, jeste li imali priliku to da pogledate?

SVEDOK TANIĆ: Da.

SUDIJA MEJ: Koje je, dakle, vaše pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste mi stavili primedbu da insistiram da je Kosovo integralni deo Srbije, što ja naravno ne poričem jer ga smatram integralnim delom Srbije i smatrao i smatraću ga, a pošto mi tu primedbu stavljate sa pozicije politike vaše stranke, da li je jasno iz tog dokumenta vaše stranke da i vaša stranka smatra Kosovo integralnim delom Srbije, te dakle takva primedba nije mogla da se postavi sa pozicije politike vaše stranke kako ste je vi zastupali? Je li tako ili nije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nije tako. Mogu li da citiram odredbu dokumenta koji dokazuje?

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK TANIĆ: Na stranici pet stoji: „Nova demokratija smatra da je široka autonomija Kosova i Metohije u okviru Republike Srbije i SR Jugoslavije jedino prihvatljivo rešenje koje uvažava interese Albanaca sa Kosova i Metohije za slobodnim izražavanjem vlastitog identiteta, ali i interesa Republike Srbije za ostvarenje punog suvereniteta na celini teritorije.” Dakle, govori se o širokoj autonomiji Kosova i Metohije u okviru Republike Srbije i u okviru SR Jugoslavije. To je platforma bila i gospodina Miloševića u pregovorima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste, molim vas, samo što ste pročitali dalje i „suvereniteta na celini teritorije”, to ste sada vi citirali iz tog dokumenta što takođe potvrđuje integralni deo Srbije, ali idemo dalje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću. Ovo je ustavnopravna debata i tu bi nam trebao ekspert.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi ne vodimo debatu.

SUDIJA MEJ: Moramo vas prekinuti. Rekao sam da ne želimo slušati svađe. Osim toga, molim vas da vodite računa i o prevodiocima. Gospodine Miloševiću, da li želite da taj dokument uvrstimo u spis kao dokazni predmet?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nema taj značaj, ali možete da ga uvrstite. Kako god želite.

SUDIJA MEJ: Dobro, u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste se sretali sa mojom suprugom?

SUDIJA MEJ: Molim da se dokument vrati. Molim da se dokument natrag vrati gospodinu Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Postavio sam pitanje. Tvrdite da ste se sretali sa mojom suprugom. Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali ne kao sa vašom suprugom nego kao sa rukovodiocem JUL-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas molim da odgovarate sa da ili ne jer štedimo vreme.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nezgodno mi ovo „supruga“.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. A kako se zove politička partija moje supruge?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Jugoslovenska udružena levica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da to nije tačno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tako je bila predstavljena u izbornoj listi našoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne kao Jugoslovenska udružena levica nego kao Jugoslovenska levica. Ta se partija ne zove Jugoslovenska udružena levica. Vi, dakle, ne znate ni ime partije s kojom kažete da ste sarađivali.

SUDIJA MEJ: U redu, vi ste izneli tu tvrdnju i nema smisla sada dalje o tome raspravljati. Nema sumnje da mi možemo ustanoviti kako je tačno ime te stranke. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada je osnovana?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ja nisam ekspert za pitanja vaše partije. Mi smo bili koalicioni partneri, ja nisam bio član JUL-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ne znate dakle, ne znate. Kažite „ne znam”. Tvrdite da ste se sa mnom sastajali u prostorijama JUL-a.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mislio sam na te prijeme u JUL-u. To je isto direkcija JUL-a, ta zgrada gde su se održavali prijemi. Ona služi i za službene i za reprezentativne funkcije, služila je, po mom saznanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ustanovili smo da su se prijemi održavali u vrtu, ali idemo dalje. Tvrdite u pisanoj izjavi da ste se sa mnom sastajali tajno i u klubu poslanika.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam tvrdio da smo se sastajali tajno. Ako je klub poslanika naveden, kasnije je trebalo da bude redigovan. Mislim da ste jednom bili u klubu poslanika, ali sam izbacio sve za šta ne mogu da potvrdim od nezavisnih izvora. Tako da to molim da se onda jednostavno ne uvaži. Mislim da smo se jednom videli, ne tajno, ali nisam sasvim siguran, nisam baš beležio sve susrete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto povlačite taj deo iskaza, neću više da vas pitam o njemu. A tvrdite da ste, dok sam bio predsednik Srbije, bili u mom kabinetu i sad ću vam citi-

rati, to je na strani tri, kažete, to je treći pasus odozdo na strani tri, tu ste pomenuli Predsedništvo i zgradu Savezne skupštine ili „U njegovom ličnom kabinetu levo od ulaza“. Da li znate da moj kabinet nije levo od ulaza, da je levo od ulaza portirnica, pa onda kuhinja, pa onda velika svečana trpezarija, pa sve to, pa tu uopšte nema mog kabineta? Moj kabinet, odnosno predsednika Republike Srbije je na prvom spratu, na kraju hola pretposlednja vrata. Nikako ne može biti levo od ulaza. Dakle, vi niste nikad bili tamo. Je li tako ili nije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nije tako, gospodine Miloševiću. Ja sam tamo bio najmanje dva puta. Uхватili ste se za kabinet, ulazi se na glavni ulaz, prođe se kroz radarsku kontrolu kao na aerodromu. Koliko se sećam, levo se odlazilo u veliku salu gde smo imali sastanke i gde postoje najmanje dve fotografije iz dve različite okolnosti. Ja sam bio u uverenju da je tu odmah i vaš kabinet, zato što ste jednom vi napustili kratko sastanak i rekli da idete tu odmah do vašeg kabineta. To su bile zvanične prostorije Predsedništva Srbije. Molim vas lepo, postoje fotografije, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, rekli ste da ste se sastajali, piše ovde, u mom ličnom kabinetu levo od ulaza, sad menjate iskaz pa kažete da ste...

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo se pitam kako ste uspeli da ovo prodate.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ovo je krajnje uvredljiva primedba. Ne mogu da je dozvolim ni po cenu da ja ispadnem arogantan. Ovo je uvredljiva primedba da sam ja nešto prodavao bilo kome. Pa nije ovaj sud dečije obdanište da ja nekom nešto prodajem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas da odgovarate na moja pitanja.

SUDIJA MEJ: Prestanite. Prestanite s ovom ličnom svađom. Gospodine Miloševiću, ako želite da se ovo ispitivanje nastavi, morate prekinuti. Pazite, ovo je zvanično upozorenje, ako ćete nastaviti ispitivati na ovaj način, mi ćemo prekinuti vaše ispitivanje. Gospodine Taniću, ja sam vam već rekao, morate se odupreti iskušenju da ulazite u personalne svađe. Imate li neko pravilno pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam mnogo pitanja, gospodine Mej. S obzirom da pominjete moju suprugu i sastanke koje ste imali s njom, recite mi na kojoj je funkciji ona bila u JUL-u u vreme koje tretira vaša izjava?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospođa Marković bila je na funkciji šefa Direkcije JUL-a, koliko sam obavešten od gospođe Marković. I bio je jedan dugačak radan sastanak sa stranim predstavnicima vezan za Kosovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kojeg meseca 1994. godine, kako ste rekli, sam pozvao Novu demokratiju i JUL u trostranačku koaliciju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Morao bih da osvežim moju memoriju. Znae, vaš predlog upućen je kompletnoj opoziciji, Srpskom pokretu obnove, Građanskom savezu Srbije, Novoj demokratiji. Srpski pokret obnove i Građanski savez su imali nešto drugačiji stav od Nove demokratije. Ja nisam rekao da ste vi pozvali samo Novu demokratiju, nego da je Nova demokratija prihvatila vaš poziv koji ste uputili opoziciji za ulazak u koalicionu vladu u vezi jačanja Dejtonskog mira. Molim da se moje reči ne izvrću, najbolje molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da u svojoj izjavi vrlo često koristite termin ili složenicu „diskretni pregovori“, samo u najkraćem, molim vas, objasnite mi šta znače „diskretni pregovori“. Šta podrazumeva taj pojam?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Vaša izričita želja vezana za pripremu političkog sporazuma za Kosovo bila je da se sve to vodi

na jedan diskretan način, da ne bi, ukoliko dođe do neuspeha, da ne bi tri stranke vladajuće koalicije izgubile obraz i da ne bi albanski secesionistički pokret stekao prednosti. I zato su se vodili diskretno. Nekad se za njih znalo, nekad se nije znalo, nešto je bilo javno, nešto je bilo ultratajno, nešto polutajno, kako kad unutar tog procesa od tri godine u kome je učestvovalo još desetak ljudi pored mene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a vi znači ne smatrate da ovo što je objavila vaša stranka to demantuje?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ne demantuje saopštenje moje stranke, to prosto nije tačno. Ja sam rekao da možemo, još jutros, da možemo izvesti i svedoke za to, molim vas. Nemojte izvrtati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko vas je pozvao navodno na taj prvi sastanak koji ste vi, kako vi tvrdite imali sa mnom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa predsednik Nove demokratije, gospodin Mihajlović, uvrstio me je u delegaciju Nove demokratije koja je otišla na radni sastanak sa vama radi utvrđivanja zajedničke platforme o nekoliko pitanja. To se radilo najmanje jednom godišnje, a verovatno i češće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Znači Dušan Mihajlović vas je pozvao.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nije me pozvao nego me uvrstio u grupu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi u tom periodu obavljali, u periodu o kome svedočite, bilo koju državnu funkciju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja nisam nikad obavljao nika-kvu formalnu državnu funkciju niti sam to rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam, dakle kažite „ne“ pa da idemo dalje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Državnu ne, samo stranačku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste u tom periodu, znači govorite 1994. godina, 1995. godine na bilo koji način vi bili poznati kao javna ličnost?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, kako da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste tada ili do tada bili na čelu neke ili bilo koje informativne kuće?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Do tada ne, nisam ni posle toga bio na čelu neke informativne kuće, kratko vreme sam samo bio predsednik upravnog odbora jednog mesečnika, ali svega nekoliko meseci. Nisam se ja bavio nikakvim informativnim poslovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nabrojte mi vaše dotadašnje rezultate u stabilizaciji odnosa sa liderima kosovskih Albanaca?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Moje dotadašnje rezultate, moji dotadašnji rezultati nisu postojali jer se nisam ni bavio tim pitanjem, pogotovo ne iz pozicije opozicione stranke. Jedino što smo imali nekoliko prijateljskih sastanaka i izdata je jedna studija, ali prosto do tada nisu ni postojali diskretni razgovori, politički dijalog, pregovori. Ja sam to pisao veoma umereno. Kako mogu imati rezultate u nečemu što ne postoji, što još nije postojalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste takvih kontakata imali do 1994. godine? Takvih ličnih koje spominjete.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa sigurno jedno desetak najmanje. Mi sada govorimo o periodu koji uopšte ne obuhvata moje svedočenje, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A s obzirom da do tada vaša partija nije participirala u vlasti, koji državni organ je ovlastio da učestvujete u pregovorima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam upravo rekao da nisam učestvovao ni u kakvim pregovorima, nisu ni postojali. Molim vas, nemojte me gurati u verbalne zamke. Osim toga, ja sam nekaiko malo pre toga prešao u Novu demokratiju. Znaite, ja nisam učestvovao ni u kakvim pregovorima neovlašćeno niti su ikakvi pregovori postojali pre 1994. godine. Kontakti nisu pregovori, a

kad su postojali, postoje politički dijalog i diskretni pregovori koje ste vi autorizovali za stranke vladajuće koalicije. Molim vas, to je notorna činjenica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste bili pregovarač u diskretnim pregovorima, dakle, pregovorima sa Albancima. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li sam ja to tvrdio tokom svedočenja? Koliko znam, mislim da ne.

SUDIJA MEJ: Ne, on to nije tvrdio, tako da ne treba da mu stavljate u usta nešto što nije rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, doći ćemo na, doći ćemo na to, samo da nešto pogledam. Ja ću to naći, ne mogu sada da nađem, ali to postoji u izjavi gospodina Tanića pa ćemo na to doći jer vi ste tvrdili da ste tu ulogu, kako navodite, dobili ili zaslužili najpre zbog toga što ste imali dobre kontakte i odnose sa predstavnicima kosmetskih Albanaca. Je li tako ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali lični kontakti su jedna stvar, a pregovori su drugo i molim vas da se ograničite na ono što sam svedočio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, i ne samo sa njima, nego i sa predstavnicima međunarodne zajednice i zato što ste u bezbednosnom smislu bili prihvatljivi za SDB. Da li sam vas ispravno shvatio? To je moje pitanje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Kako sam ja shvatio ljude s kojima sam dolazio u kontakt, tako ste i vi shvatili mene. Imati dobre lične kontakte nije zabranjeno, zar ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vrlo precizno postavio pitanje. Dakle, vi kažete da ste dobili to zaduženje zbog dobrih kontakata i odnosa sa predstavnicima kosovskih Albanaca, sa predstavnicima međunarodne zajednice i sa SDB-om.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam imao dobre lične odnose sa predstavnicima kosovskih Albanaca, dobre lične odnose sa pred-

stavnicima međunarodne zajednice, a Služba državne bezbednosti je osigurala bezbednosnu garanciju za mene pre nego što sam se prvi put video sa vama, i to je formalno administrativno pitanje i molim vas da ne odgovaram o nečemu što nisam ni pomenuo u svedočenju, a čak ni u izjavi. Izjava je data u jednom radnom smislu.

SUDIJA MEJ: Od vas se ne traži da odgovarate na nefer pitanja, ali vas molimo da se trudite koliko god možete da odgovorite na pitanja koja vam se postavljaju. Što vi brže budete odgovarali na pitanja, brže ćete završiti. Gospodine Miloševiću, molimo vas da ne stavljate svedoku u usta stvari koje on tokom svog iskaza nije rekao, i onda ćemo tako brže završiti. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi rekli ovde usmeno da ste za pregovore sa Albancima imali ovlašćenja prvo od Dušana Mihajlovića, predsednika vaše stranke, drugo od Službe državne bezbednosti i treće od mene? Da li ste vi to rekli ovde?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da sam imao ovlašćenja od gospodina Dušana Mihajlovića i autorizaciju od vas i Službe državne bezbednosti. To su dva različita pojma premda se odnose na isto. Ja nisam bio nikad, nisam se predstavljao kao agent Državne bezbednosti na pregovorima, gospodine Miloševiću. Autorizacija je jedna stvar, a ovlašćenje druga stvar i odnose se na isto, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne vidim razliku između ovlašćenja i autorizacije, s tim što je ovlašćenje srpska reč, a autorizacija strana reč. Ali mislim da su te dve reči istog...

SUDIJA MEJ: Ovo je sve rasprava i komentar. Molimo vas, koje je vaše sledeće pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste i 1999. godine obavljali iste aktivnosti u ime SDB-a sa interesima koje je definisala SDB. Je li tako ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ja moram da se podsetim da li sam to rekao tokom svedočenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo tokom svedočenja.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Usmeno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, usmeno.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Jeste, postojala je autorizacija za jedan specifičan projekat iznalaženja mirovnog rešenja za skraćene rata sa NATO-paktom. To je bio jedan specifičan angažman, ali opet je reč o autorizaciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da sve što je radila ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, izvinjavam se što vas prekidam. Želim da se vratim na odgovor koji je svedok dao kada je rekao da je imao ovlašćenje od gospodina Dušana Mihajlovića kao i da je imao ovlašćenje od vas, gospodine Miloševiću, tako da želim da pitam svedoka sledeće: kako ste vi dobili ovlašćenje od gospodina Miloševića, u kom obliku?

SVEDOK TANIĆ: U usmenom obliku tokom tog prvog sastanka, koji sam pomenuo, naše delegacije sa gospodinom Miloševićem u Predsedništvu Srbije, radni sastanak. Mi smo gospodinu Miloševiću predstavili naš projekat rešenja kosovskog problema u tri faze koje sam već izneo, korak po korak. Prvo mere za uspostavljanje poverenja, pa onda prelazni politički angažman. Gospodin Milošević je to pogledao.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam. Da li ste vi tu to ovlašćenje od njega dobili u prisustvu drugih ljudi?

SVEDOK TANIĆ: Da, bio je prisutan gospodin Mihajlović i ostali članovi delegacije, eksplicite je gospodin Milošević rekao „to je u redu, nastavite dalje o tome“. To je jasna autorizacija. Nije stavio nikakve primedbe ni na ljude ni na plan.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, hvala vam. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači to je bilo na sastanku delegacije Nove demokratije. Jesam vas dobro razumeo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo šta piše na trećoj strani na samom početku vaše pismene izjave: „Kao član Nove demokratije...“.

SUDIJA MEJ: Dajte da svedok dobije kopiju svoje izjave. Ako ima već kopiju izjave pred sobom, u redu, a ako ne, treba da dobije kopiju na originalnom jeziku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa valjda svedok zna šta je govorio, zašto će mu kopija izjave?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, on ima pravo da ima kopiju izjave na osnovu koje mu vi postavljate pitanja. Ta izjava je dugačka 41 stranicu tako da on savršeno ima pravo da se poziva na tu izjavu. To je strana tri. Da li je to tačno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani tri na početku piše: „Kao član Nove demokratije i specijalni savetnik Dušana Mihajlovića, predsednika ND“, to znači Nove demokratije, „za pitanja međunarodnih odnosa Kosova“, dakle, bio je za pitanja međunarodnih odnosa Kosova, „odabran sam da vodim te diskretne pregovore sa kosovskim Albancima. Ovlašćenja sam dobio direktno od Miloševića na sastanku koji smo s njim održali Dušan Mihajlović i ja otprilike 1995. godine.“ Je li tako stoji?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pre svega nisam dobio još kopiju izjave, izvinjavam se.

SUDIJA MEJ: Mora da ima kopiju izjave na svom jeziku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa možete vi da mu potvrdite da sam pravilno citirao ovo što piše, molim vas, pošto vi imate kopiju izjave na engleskom jeziku. Za ovo što ja idem dalje...

SUDIJA MEJ: Gospodine Najš, da li vi imate kopiju?

TUŽILAC NAJS: Mi ćemo mu nabaviti kopiju na njegovom jeziku, ali on dobro govori i čita engleski tako da je to na razumnom, na relativno visokom nivou, ali mislim da, evo našli su kopiju izjave na njegovom jeziku.

SUDIJA MEJ: Gospodine Taniću, postavili su vam pitanje o početku, o tekstu na početku treće stranice, na engleskom je to stranica dva, a na BHS-u je to na početku treće stranice i počinje „Kao član Nove demokratije i specijalni savetnik Dušana Mihajlovića“. Jeste li našli to?

SVEDOK TANIĆ: Da, da. Našao sam.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, postavite svoje pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje se odnosi na prethodni odgovor gospodina Tanića da sam ga ovlastio na sastanku delegacije Nove demokratije koju sam primio. On je opisao sastanak delegacije gde su se iznosila sva moguća pitanja, a u izjavi kaže da sam ga ovlastio na sastanku koji su on i Dušan Mihajlović imali sa mnom. Dakle, kad ste govorili istinu, malopre ili kad ste davali izjavu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pitanje je veoma nefer. Ja sam govorio istinu u oba slučaja. Nisam dužan da nabrojim sve učesnike sastanka, a osim toga, priprema izjave rađena je u radnoj verziji i prema tome, važi se ono šta sam rekao kada sam svedočio i ovo je veoma nefer pitanje, govorio sam istinu u oba slučaja. Osim toga, ja nisam mogao tri godine da se bavim time da nemam autorizacije.

SUDIJA MEJ: Samo budite sigurni da se u transkriptu nalazi moj komentar, sada se u transkriptu ne nalazi moj komentar. Gospodine Taniću, ako pitanje nije fer, mi ćemo ga zaustaviti. Optuženi ima pravo da vam postavlja pitanja o stvarima koja se nalaze u vašoj izjavi. Ono na šta nema pravo jeste da pogrešno predstavlja to što ste vi rekli tokom svog svedočenja. Molim vas, koje je sledeće pitanje, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Malopre ste rekli da nikad niste izjavili da ste bili glavni pregovarač, a vi ste, gospodine Mej, takođe rekli da svedok nikad nije izjavio da je bio glavni pregovarač pa vas zato molim da pogledate...

SUDIJA MEJ: On u svom iskazu to nije rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato vas molim da pogledate prvi red sledećeg pasusa na istoj strani gde piše: „Ja sam bio glavni pregovarač u ovim diskretnim pregovorima.“ Da li to piše ili ne? „Ja sam bio glavni pregovarač u ovim diskretnim pregovorima.“ I tu je tačka, to je cela rečenica.

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li malopre svedok rekao...

SUDIJA MEJ: Dopustite svedoku da odgovori.

SVEDOK TANIĆ: Pre svega, opis tokom pismene izjave koja je bila radnog karaktera nije, nije isto što i svedočenje. Ja sam dao jedan širi kontekst da bi istraga mogla da razume kontekst stvari. U tom kontekstu ja jesam bio jedan od motornih, motorne snage tih pregovora zato što smo predsednik moje stranke i ja najviše zagovarali te pregovore sa Albancima i zato što sam ja bio čovek koji je pripremio najveći deo korisnih dokumenata i obrađivao to sa dve ili tri strane, u dva ili tri različita aspekta. U tom kontekstu sam ja upotrebio to. A drugo, ako ćemo o engleskom da pričamo, glavni

pregovarač, ja sam to već jednostavno opisao da je bio i politički dijalog, i pregovori, kako kad. Ovo je radna verzija. Sva pitanja iz radne verzije koja smo mi razgovarali i koja se izvlače iz konteksta su veoma nefer.

SUDIJA ROBINSON: Znači, gospodine Taniću, ono što vi u stvari hoćete da kažete jeste to da ste vi bili jedan od pokretača, pokretačkih snaga u tim pregovorima, a ne glavni pregovarač?

SVEDOK TANIĆ: To je tačno. U formalnopravnom smislu ja nisam bio pregovarač. To ne stoji čak ni u radnoj verziji, u formalnopravnom smislu nisam bio glavni pregovarač. Kao motorna snaga da i kao pokretač, apsolutno to stoji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li smatrate, kad citiram izjavu od reči do reči bez ikakvog komentara, gde kaže „Ja sam bio glavni pregovarač u ovim diskretnim pregovorima“ da ja...

SUDIJA MEJ: U redu, vi ste napravili tu poentu. Napravili ste poentu. Svedok je odgovorio. Dajte da pođemo na sledeću temu. Možete nama da pravite komentare o tome kad za to bude došlo vreme, ali ne sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, vrlo dobro. Dakle, vi ste s Dušanom Mihajlovićem bili kod mene, ne dakle s delegacijom nego s Dušanom Mihajlovićem?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam pojasnio u toku svog odgovora da je bilo još nekoliko ljudi. Molim vas, opet nefer, opet mi se stavlja u usta ono što nisam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, ovde sam pročitao.

SUDIJA KVON: Samo trenutak. Ja želim da postavim pitanje svedoku. Kada pročitam vašu izjavu, onda izgleda da je u stvari bilo samo vas trojica, gospodin Milošević, gospodin Mihajlović i vi i

da ste vi bili konkretno zaduženi za pregovore, a sada vaša verzija događaja je malo različita. Zašto je to tako? Možete li to da nam razjasnite?

SVEDOK TANIĆ: Vrlo rado ću razjasniti. Optuženi gospodin Milošević poriče sve, počev od moje egzistencije do moje uloge. Ja sam zauzeo stav da ću Sudu u svedočenju dati izjave samo koje mogu potvrditi iz dva ili tri nezavisna izvora. Stoga postoji izvesna razlika u formi, ali inače, gospodin Mihajlović se sastajao s gospodinom Miloševićem mnogo više puta nego ja i mnogo više puta je dolazio kod mene sa veoma jasnim dogovorima, autorizacijama i svemu tome. Ja ne želim da pričam o nečemu što se ne može potvrditi između, od dva ili tri nezavisna izvora. To je razlog zbog čega su moje definicije tokom svedočenja u formalnom smislu skromnije, a u radnoj verziji je opisana i atmosfera ukupna. Mnogi događaji se ne mogu dokazati i ja o njima neću da svedočim da ne bih sebe dovodio u neprijatnosti, dosta ih imam već.

SUDIJA KVON: Samo trenutak, molim vas. Da postavim još jedno pitanje o ovlašćenju: da li je ovlašćenje tada konkretno bilo za pregovore sa Albancima ili se uopšte odnosilo na tu trofaznu politiku Nove demokratije?

SVEDOK TANIĆ: Odnosilo se i na politiku i na moje učešće, bukvalno mogu da ponovim reči gospodina Miloševića, on je rekao: „Ovo je dobra platforma, nastavite tako“. I kasnije sam od gospodina Mihajlovića u više navrata dobio potvrdu, na sastancima gde ja nisam bio prisutan, da se gospodin Milošević i njegovi saradnici slažu sa time i da to može tako da se nastavi, čak je bilo i pohvala za neke intervjuje moje i tako dalje. Ja se nisam mogao tri godine baviti time javno, a da nemam autorizaciju. Pitao bi me neko šta radim.

SUDIJA KVON: Znači, bilo je tačno da nije bilo nikakvog konkretnog pomena o konkretnim pregovorima u to vreme?

SVEDOK TANIĆ: A ne, oprostite. Gospodin Milošević je bio veoma jasan. On je rekao da vladajuća koalicija, tri stranke, idu u pregovore, da to pitanje nije bilo na Dejtonu, da mi imamo neku vrstu obaveze da to pitanje razrešimo u našem unutrašnjem krugu, da idu samo stranke iz vladajuće koalicije, da prvo treba da bude diskretna priprema pregovora, a ako se postigne povoljna pregovaračka platforma, onda se ovi učesnici u pripremi pregovora povlače, a dolaze gospodin Milošević i Rugova kao, naravno, ovlašćena lica da potpisuju sve. Ako ne uspe pregovarački proces, onda jednostavno nema bruke ni sramote ni za koga. To je klasična tehnika pregovaračka koju sam opisao, ništa specifično srpsko. On je bio jasan da idemo da rešavamo taj problem, da demontiramo bure baruta pre nego što nam eksplodira u lice. To je bila formulacija predsednika.

SUDIJA KVON: U redu, to je dovoljno. Hvala vam. Dovoljno je. Izvolite, gospodine Miloševiću.

SUDIJA MEJ: Koje je vaše pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje je bilo pred kim je bila formulacija, pred svima koliko sam čuo, ja kažem pred kim, pred kojim „svima“?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa bio je prisutan gospodin Mihajlović, ali bili su prisutni još i ostali članovi delegacije. Prosto, šta je sada tu problem? Precizirano je u mom svedočenju da je u pitanju bila delegacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato sam vas i pitao, ako kažete da je bila delegacija, kad ovde piše da ste bili vi i Dušan Mihajlović, a ne delegacija. Kad ste govorili istinu, tada ili sada?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pitanje je nefer, ide na verbalne zamke i zloupotrebljava slobodniju interpretaciju u radnoj verziji.

SUDIJA MEJ: Ne, ne, ako ne možete da odgovorite na pitanje, jednostavno tako kažite. Ako nije fer pitanje, onda ćemo mi to

zaustaviti, ali mogu vam se postavljati pitanja u vezi vaše izjave, to je sasvim pravilno pitanje. U redu, gospodine Miloševiću, molim vas nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato upravo u vezi sa vašim svedočenjem da je Dušan Mihajlović sinoć uživo na televiziji rekao da ste vi, gospodine Taniću, mogli biti samo posmatrač kao bilo koji građanin Srbije pa je onda to još malo precizirao: „Ako ne baš kao svaki građanin Srbije, onda kao oni građani Srbije koji se interesuju za neke političke stvari i ništa više.“ Da li vam je poznata ta njegova izjava sinoć koju smo uživo mogli da vidimo na Televiziji Beograd? Samo da ili ne.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa poznata mi je, ali onda sam i kao posmatrač mogao da vidim ovo što pričam. To je...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne kao posmatrač ovog događaja nego kao „Posmatrač, kao svaki građanin Srbije ukoliko se interesovao za politička pitanja“. To je on rekao sinoć.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ta izjava gospodina Mihajlovića ne korespondira sa stvarnim stanjem stvari u vreme kada se sve to radilo i to se može pokazati i dokazati, ali to mislim da nije predmet.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi tvrdite da je on sinoć rekao neistinu?

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Nema potrebe komentarisati. On je odgovorio na pitanje, dajte da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste, pošto vidim da ste gledali izjavu, čuli kada je čak podržao stav gospodina Meja, odnosno njegovo pitanje upućeno gospodinu Najsu da li se uopšte takvo svedočenje može uzimati u obzir?

SUDIJA MEJ: To nije pitanje za ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa rekao je svedok da je gledao izjavu, pa ga pitam da li je i to čuo.

SUDIJA MEJ: Nema to veze. Nema veze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, želim samo da budem siguran da sve uđe u transkript zato što to uvek ne uđe u transkript. Ono što sam rekao je „nema veze, to nema veze“.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dok smo još uvek na ovoj trećoj strani, ja sam juče za onih manje od četrdesetak minuta koji su mi preostali raščistio s vama ova pitanja koliko ste se sreli sa mnom, i onda smo ustanovili uz pomoć gospodina Meja da je to bilo pet do sedam puta na prijemima, na tako prijemima delegacije Nove demokratije, u JUL-u, u državnim, znači to smo konstatovali pet do sedam puta. Kako onda objašnjavate, znači imajući to kao čistu stvar koju smo juče razjasnili, kako objašnjavate ovo što piše na početku poslednjeg pasusa isto na ovoj trećoj strani, da štedim vreme: „Dvadesetak puta sam se sretao s njim u javnim prilikama kao što su državni prijemi“ i tako dalje? Mislim, kako objašnjavate to da smo juče konstatovali i prekjuče pet do sedam puta, a ovde kaže dvadesetak puta u ovoj izjavi? To je početak poslednjeg pasusa na trećoj strani.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Vi ste prvo rekli da me nikad u životu niste videli pa hvala vam što ste priznali da ste me videli bar pet do sedam puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne. Ja ne kažem...

SUDIJA MEJ: Molim vas da se ne raspravljate. Nemojte da se raspravljate. Pitanje je za svedoka. Gospodine Taniću, u vašoj izjavi se kaže: „Dvadesetak puta sam se sretao sa njim“, misli se na optuženog, „u javnim prilikama kao što su državni prijemi“. Možete li da pomognete Veću i da kažete kako se to pojavilo u izjavi i da li je to tačno ili nije?

SVEDOK TANIĆ: To je tačno, a u mom svedočenju sam sveo samo na okolnosti koje se mogu dokazati nezavisnim svedocima, izbacio sam okolnosti koje se ne mogu dokazati nezavisnim svedocima. Inače je tačna izjava i o većem broju susreta u različitim prilikama. Ali govorio sam o susretima, zar ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, zar nismo juče ustanovili da vi tvrdite da ste me videli pet do sedam...

SUDIJA MEJ: Vi ste postavili pitanje. Iznesena je ta nesuglasica i on je dao svoje objašnjenje. Znači, nema svrhe ponovo postavljati isto pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Nema svrhe postavljati pitanja gde svedok sam sebe dovodi u kontradikcije, to mi je jasno.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ovo je nefer, molim vas, nisam sebe doveo u kontradikciju nikakvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde kažete u usmenoj izjavi u vezi sa svojom saradnjom sa Službom državne bezbednosti da sve što ste radili moralo je da ima moju autorizaciju. Jeste li tako rekli?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, to je za sve koji se bave na bilo koji način osetljivim pitanjima iz domena državnacionálnih interesa Srbije i Jugoslavije. To nije posebno za mene radni princip, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A kako to kad ste kasnije tvrdili kako me je Služba stavila pod kontrolu, pod prisluškivanje i tako dalje? Da li smatrate da je i za to imala moju autorizaciju, za to što vi tvrdite da je služba radila?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tokom zime 1996. vi ste pokušali da izazovete građanske nemire u Beogradu. Od tada pa nadalje jedan broj ljudi iz vojske, policije i političkih faktora je pratio šta radite, pošto ste 1996. pokušali da izazovete građanski rat u

Beogradu, u zimu tokom demonstracija, kada ste povukli policijske jedinice i pokušali da izazovete sukob dve naoružane grupe demonstranata, vlasti i opozicije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne ulazimo sada...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Od tada pa nadalje postojao je određeni, određeni, da kažem, određena blaga kontrola i vi ste za to, upravo za izdaju i za kontrolu, za sve ostalo optužili i vrh Službe bezbednosti i da vam sprema državni udar i da vas nadgleda, i zašto vi sad za nešto što ste ih sami optužili pravite problem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oni su tada sprečili građanski rat koji ste hteli da izazovete u Srbiji u zimu 1996. godine, Vojska, Služba bezbednosti...

SUDIJA MEJ: To je dovoljno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako to da su bili naoružani ljudi na dve strane, a nije bilo nikakvog incidenta, niko nije poginuo, niko nije povređen? Kako se to uspeo da desi?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Poginuo je jedan demonstrant i onda su vojska i policija protivno vašim uputstvima postavile ponovo tampon zonu, postavile ponovo koridor. O tome postoje najmanje dva javna svedočenja, ali mi je poznato i odranije bez tih javnih svedočenja. Bez vašeg znanja, oni su ponovo postavili koridor i sprečili krvoproliće. Inače je poginuo jedan demonstrant, možda čak i dva, ali jedan sigurno, u Čika Ljubinoj ulici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Taniću, to je bio dan kada sam ja održao govor na Terazijama, je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To je bio dan kada ste organizovali kontramiting svojih naoružanih pristalica da biste izazvali sukobe u Srbiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako onda nije bilo sukoba kad sam ih organizovao?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Zato što su vas vojni vrh, vrh Državne bezbednosti i vrh beogradske policije sprečili u tome, zajedno s grupom reformskih političara i kasnije su snosili konsekvence za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Taniću, a da li se vi sećate, to je videlo bar 300.000 ljudi koji su bili na tom mitingu na kome sam ja govorio, da li se vi sećate da sam ja kroz celu tu masu od moje kancelarije do hotela „Moskva“ gde je bila podignuta pozornica došao pešice kroz tu masu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To je bila masa vaših naoružanih pristalica pa ste mogli da dođete pešice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači imao sam nekoliko stotina hiljada naoružanih pristalica, želju da izazovem građanski rat i eto tako održao sam jedan mislim vrlo lep govor i masa se razišla. Kako možete uopšte da pravite takve konstrukcije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Imali ste oko 50, 60...

SUDIJA MEJ: Dobro. Ovo nije ni od kakve pomoći Pretresnom veću. To je jedna sasvim udaljena tema od iskaza ovog svedoka. Ja znam da je ovaj svedok to spomenuo. Međutim, sad smo se već dovoljno dugo bavili time. Idemo dalje na sledeću temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste imali i autorizaciju Službe bezbednosti, a ovde na strani tri u drugoj rečenici u drugom pasusu, dakle, odmah posle ove gde kažete da ste bili glavni pregovarač piše: „Iz svojih kontakata sa SDB-om“, znači Službom državne bezbednosti, „a naročito sa Mijatovićem i Stanišićem“, dakle šefom Državne bezbednosti, „znao sam da SDB ne podržava sistematski nijedno od nastojanja da se pregovara sa kosovskim Albancima.“ Sada mi objasnite, znači moje pitanje glasi kako to ako su vam šef Državne bezbednosti Stanišić i šef beogradskog, vi tvrdite da je bio šef beogradskog, ja ne znam ko je bio šef beogradskog dela Državne bezbednosti, Stanišić jeste bio šef Državne bezbednosti Srbije, ako su vam oni rekli i vi shva-

tili da SDB ne, sistematski ne podržava nijedno nastojanje da se pregovara, kako su vas onda mogli ovlastiti da onda vodite vi te pregovore?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ovo je očigledno greška u kucaњу pošto je izjava data na engleskom i zaista rečenica je sama po sebi besmislena. Što se tiče imena gospodina Mijatovića i drugog imena, molim vas, ja sam juče jasno tokom svog svedočenja pomenuo ime. Sve ostale razlike spadaju u to šta, da sam ja rekao šta se može dokazati, a izbegao ono što se ne može dokazati iz nezavisnih izvora. Inače, rečenica je besmislena, očito je prevod nekorektan. Smisao te rečenice treba da bude da nisu podržavali nijedna druga, sistematski nijedna druga rešenja, nijedan drugi pregovarački napor osim onoga u kome ste bili vi, monsijor Palja, i ja i predsednik moje stranke, i Dojčilo Maslovarić, i Ratko Marković i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to, na Palju ćemo kasnije, to ste sve pomešali. Znači, ovo su dakle štamparske greške, ovo što vas ja pitam, to su štamparske greške u vašim izjavama?

SUDIJA MEJ: To je rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, dobro. Vrlo dobro.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Taniću, nije mi jasno šta tačno vi kažete u toj rečenici, kako bi ta rečenica onda trebala da glasi u tačnom obliku?

SVEDOK TANIĆ: Ovako kako sam je pročitao nije ni meni jasno. U tačnoj verziji treba da glasi da Služba državne bezbednosti nije sistematski podržavala nijedan drugi pregovarački napor osim onoga u koji sam ja bio involviran. Otuda mi je poznato ovo. Inače, to nije nikakva tajna, naša Služba državne bezbednosti bila je uključena u sve pregovore zbog izuzetno teške državno-nacionalne situacije. To opet takođe nije...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala. U redu, shvatio sam šta želite reći. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ste rekli da tu 1996. godine u decembru je bio taj miting posle koga kažete da su me stavili pod prismotru, znači 1996. godine u decembru, taj datum može da se proveriti. Kako ste onda mogli da odgovorite juče gospodinu Najsu da li je vaš rad sve ovo vreme bio poznat meni? Dali ste odgovor: „Apsolutno, preko Službe, jer je Služba morala da ga izveštava.“ Zašto je morala da me nešto izveštava ako sam bio pod njenim nadzorom po vašem navođenju, dakle od kraja 1996. godine? Odakle vam onda...

SUDIJA MEJ: Jeste li shvatili pitanje?

SVEDOK TANIĆ: Da, da. Shvatio sam ga. Odgovor će biti što je moguće koncizniji. Prvo, nisam rekao da ste bili pod prismotrom stalnom nego pod nekim oblikom, eto, bar povremene kontrole. Što se tiče inkompatibilnosti da se kontroliše vaše ponašanje jer se redovno izveštavate, tu nema ničeg inkompatibilnog. Vi ste obećali mir i dokle god ste se zalagali za mir, svako vas je podržavao. Zašto ne biste bili obavještavani o onome što se dešava? Ovo nije bila prismotra u klasičnom smislu te reči, nego ipak neka vrsta povećane kontrole šta vi konkretno radite, da li hoćete da izazovete novi rat ili ćete da poštujuete Dejtonski mir. To nije sramota, o tome su svedočili ljudi iz vojske, molim vas, i politike i Službe bezbednosti, u novinama doduše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi se pozivate na novine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Ne pozivam se na novine. Samo kažem da nisam ja prvi koji je to rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, dobro.

SUDIJA MEJ: Sudija Kvon ima pitanje.

SUDIJA KVON: Izvinjavam se što vas prekidam. Gospodine Taniću, kad ste odgovarali na pitanje u vezi sa greškom u štampanju, primetio sam da ste vi rekli da je ta izjava data na engleskom. Da li je to tačno?

SVEDOK TANIĆ: Da, jeste. Ja govorim engleski, ali ipak to nije moj maternji jezik, pobegne veoma često finesa, a i prevodilac ne znam koliko opet sa engleskog na srpski, ja nisam dao izjavu na svom maternjem jeziku nijednu, pismenu mislim.

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste rekli u svojoj izjavi da ste sa engleskom službom sarađivali od pripreme Dejtona 1993. godine pa nadalje. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Rekao sam da je postojao izvestan kontakt. Sarađivanje i radni kontakt to su dva različita pojma, pogotovo kad su obaveštajne službe u pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od 1993. godine, je li tako? Tako ste rekli.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, rekao sam 1993. godine, 1994. zato što, ovaj prosto memorija ponekad zakaže, a ja nisam vodio beleške tada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mi možemo da vratimo transkript. Pošto ja vas citiram, valjda ne moramo sad da ustanovljavamo ono što ste rekli. Rekli ste, sarađivali ste s njima od pripreme Dejtona 1993. godine pa nadalje. Da li ste to rekli ili niste? Ako ne, ja molim da sekretarijat ...

SUDIJA MEJ: Da, da. Reкао je to. Od priprema Dejtona pa nadalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da 1993. godine ni Amerikanci nisu znali za Dejton?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, molim vas, ovo je potpuno nefer pitanje. Kad sam rekao da je priprema za Dejton, mislio sam priprema za mirovni sporazum. Nisu znali da će biti u Dejtonu, naravno. Mogao je biti u bilo kom gradu. Mirovni sporazum u Bosni spremao se od 1993. godine, a Dejton je odlučen kao grad za taj mirovni sporazum naravno mnogo kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ni ja ne govorim kad kažem Dejton u geografskom smislu, nego takođe u smislu mirovnog sporazuma. A da li znate da je 1993. godine koju vi navodite u pripremanjima za Dejton bio aktuelan Vens–Ovenov plan, a ne nikakav Dejton?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, jeste, bio je aktuelan Vens–Ovenov plan, ali takođe ideja jedne masovne konferencije koja bi najzad definitivno zatvorila sva pitanja raspada bivše Jugoslavije i rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, Vens–Ovenov plan je bio celovit i nije podrazumevao nikakvu dalju konferenciju. On je potpisan u Atini 1993. godine. Posle nije prihvaćen, nije bitno, ne ulazimo sada u to, ali Vens–Ovenov plan je bio 1993. A da li znate da je godinu dana kasnije bio plan Evropske unije koji su Srbi takođe prihvatili pa ga nisu prihvatili Muslimani, pa je i on propao? Da li znate, dakle, da što se tiče tih priprema koje vi nazivate pripreme za Dejton uopšte nije moglo o tome da se govori ni 1993. ni 1994. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Prvo, ja sam ovde...

SUDIJA MEJ: Ovde moramo pričekati, napraviti pauzu između pitanja i odgovora. U čemu je svrha ovog pitanja, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svrha pitanja je kao i svih drugih pitanja, pošto je ovo potpuno lažni svedok, da tvrdi kako je sa obavешtajnom službom Velike Britanije sarađivao na pripremanjima za Dejton od 1993. godine pa nadalje, a 1993. godine je bio Vens–Ovenov plan pa su bili...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, znamo, već ste to nekoliko puta ponovili, to znamo. Ali šta je pitanje za svedoka? Da li je pitanje sledeće – on nije mogao sarađivati na mirovnom sporazumu jer u to vreme nije bilo nikakvih priprema za mirovni sporazum? Da li ste to hteli da kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To, ali pitanje glasi pošto nije...

SUDIJA MEJ: Dobro. Onda pustite svedoka da odgovori na to.

SVEDOK TANIĆ: Prvo, Velika Britanija se oduvek zanimala za sva mirovna rešenja i podržavala ih i u Bosni. Drugo, ja ovde nisam svedok za Bosnu nego za Kosovo. Treće, ja zaista nisam bio 100% precizan govoreći o nekoj pozadini, reč je o kraju 1993. godine, početku 1994. Ja sam svestan da sam rekao 1993. godina, ali to je kraj 1993. Mirovnih priprema bilo je i pre perioda o kojima Milošević govori, a za Dejton je takođe bilo mnogo pre nego što govori. Ja mu mogu izneti neke detalje ako baš želi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mogu li da idem dalje s pitanjima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Inače, ja nisam svedok za Bosnu i Dejton. Ovo je samo objašnjenje bek grounda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, prethodno objašnjenje, ja sam pomenuo Dejton zato što je gospodin Tanić pomenuo Dejton.

SUDIJA MEJ: Da. Sada je vreme za pauzu. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto kažete da ste 1993. godine saradivali sa britanskom tajnom službom, i od tada pa nadalje, nije bilo pomena o Dejtonu ili mirovnom dogovoru. U čemu je bila tada vaša saradnja? Na šta se ona odnosila?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mi smo objasnili da je ovo bilo pitanje radnih kontakata, a ne saradnje. Mogu li da naglasim reč kooperacija još jednom, jer sam to veoma jasno precizirao da je to 1993. godine, 1994. godine, priprema mirovnog sporazuma generalno govoreći. Tada još nije grad Dejton naravno u pitanju i bilo je i drugih mirovnih pregovora, ali se jasno videlo da treba održati jednu široku međunarodnu konferenciju koja bi jednostavno imala jači karakter nego razni partikularni sporazumi. Ali ponavljam, ja ovde nisam da svedočim o Bosni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, da li ste i za tu saradnju sa britanskom obaveštajnom službom imali autorizaciju Dušana Mihajlovića?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, i to i nije bila saradnja. To je bio samo kontakt jedan i ništa više nije iz toga proizilazilo, nika-kve aktivnosti nisu proizilazile zajedničke nego jednostavno samo neka vrsta razmene mišljenja. To nije bila nikakva aktivna saradnja i nisam upotrebio reč saradnja, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam zapisao šta ste upotre-bili, a to ima snimljeno na traci i u Beogradu i ovde, saradivali od, na pripremi Dejtona od 1993. pa nadalje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa dobro, kraj 1993, početak 1994. godine. Izvinjavam se i Sudu i vama ako sam napravio razli-ku od par meseci. Molim vas, u pitanju je veliki broj godina, ako ja sve treba da zapamtim. Izjavu sam davao na engleskom, a ja sam posle toga svedočio samo na okolnosti koje mogu da dokažem iz nezavisnih izvora, a ne i na ono što ne mogu da dokažem. Vi sada jurite moju izjavu i verbalne greške da biste me kompromitovali umesto glavnih stvari koje se mogu dokazati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to su sve glavne stvari, a ne vidim da ste ijednu kazali. Ali recite mi pošto kažete...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa prvo da smo se videli dokazao sam, vi ste prvo tvrdili da me nikad u životu niste videli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naprotiv, nisam rekao da smo se videli nego sam rekao da ste uz pomoć Meja juče konstatovali kako smo se mi sretali pet do sedam puta, a ovde ste napisali 20 puta.

SUDIJA MEJ: Kroz to smo već prošli. Nećemo se više vraćati na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto vas Mihajlović nije ovlastio da saradujete sa britanskom obaveštajnom službom on vas je, dakle, samo ovlastio da vodite diskretne pregovore sa Albancima. Je li to vi tvrdite?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja nisam saradivao s britanskom obaveštajnom službom i neću da odgovaram na pitanje koje je nefer. Gospodin Milošević stalno ponavlja formulaciju koja asocira na špijunažu. Ja znam šta on želi da dokaže, ali ovaj, od toga nema ništa pošto...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, moje pitanje je...

SUDIJA MEJ: Razmotrićemo, pogledaćemo šta je tačno rečeno. Moja beleška tog dela iskaza je sledeće: „On je imao radne kontakte sa obaveštajnim službama Ujedinjenog kraljevstva, Italije i Rusije i u saradnji i u analitičkim pitanjima i taj rad je bio poznat svima, uključujući optuženog.” Da li je to tačan opis situacije, gospodine Taniću?

SVEDOK TANIĆ: Jeste, s tim što sam ja još precizirao da se to odnosi na obaveštajni aspekt legalnih političkih pitanja jer neka pitanja politička, legalna, imaju obaveštajni karakter kao što su mirovni sporazumi, borba protiv terorizma, pregovori zaraćenih strana, analiza žrtava.

SUDIJA MEJ: Dobro. Gospodine Miloševiću, imate li nešto novo? Ova tema u redu, ali neki novi ugao, nema smisla da ponavljamo ono što je svedok već rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pošto vas nije ovlastio Mihajlović za tu saradnju, ko vas je ovlastio za tu saradnju sa obaveštajnim službama?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa nije bila saradnja, bili su radni kontakti. Molim vas, gospodine...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, ko vas je ovlastio za to što vi tvrdite da su radni kontakti?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, to su bili radni kontakti, to ja ne tvrdim, to su bili...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko vas je ovlastio za to što kažete da su radni kontakti?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Za to što su bili radni kontakti postojala je autorizacija od Službe državne bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To, dakle, mogu da zaključim da ste vi u ime Službe državne bezbednosti Srbije imali radne kontakte sa britanskom obaveštajnom službom od 1993. godine.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To ne možete nikako da zaključite, gospodine Miloševiću, ni uz pomoć naučne fantastike, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ste vi upravo rekli malo pre.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, to ja nisam rekao ni slučajno ni u izjavi, ni u svedočenju, ni pre pet minuta, ni pre pet sati. To je vaša potpuna, krajnje zlonamerna konstrukcija vaša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas...

SUDIJA MEJ: Na šta se sad žalite, gospodine Taniću? Da li je ovo pogrešno interpretirano što ste vi rekli? Kad je gospodin Milošević

rekao da ste „u ime državne bezbednosti“ radili, da li vam taj deo smeta?

SVEDOK TANIĆ: Da, pa pogrešno je interpretirano jer kad kažete „u ime“ onda to vuče neke druge stvari, a...

SUDIJA MEJ: Dobro, da, da, to smo shvatili. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta vas je onda ovlastila Služba državne bezbednosti u vezi s tim radnim kontaktima? Za šta?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ona ih je autorizovala u meri u kojoj to pomaže razumevanju dve zemlje i u kojoj pomaže mirovne i političke integrativne procese na tlu bivše Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na čiju inicijativu ste baš vi odabrani za te kontakte? Na inicijativu Službe državne bezbednosti ili na inicijativu britanske obaveštajne službe?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pitanje je nefer i izlazi iz konteksta svedočenja, po mom razumevanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije vaše da ocenjujete.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao po mom razumevanju.

SUDIJA MEJ: Pitanje je ko vas je odabrao za taj posao, ako vas je neko odabrao. Na čiju inicijativu ste počeli raditi taj posao?

SVEDOK TANIĆ: Inicijativa je poticala, bila je sa obe strane. Obostrano. Kod legalnih političkih pitanja inicijativa je obostrana uvek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A odnosila se na vašu ličnost sa obe strane?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, to je očigledno. Odnosila se na pitanja koja sam pomenuo, legalna politička pitanja i obostrana. Nije bila inicijativa nego obostrana saglasnost, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Obostrana saglasnost u personalnom smislu da to budete vi? Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da to mogu biti i ja, gospodine Miloševiću, pošto je bilo i drugih ljudi, uključujući i one koji su bili verovatno vaši bliži saradnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji su to bili drugi ljudi koji su saradivali sa britanskom službom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam rekao saradivali sa britanskom službom. Postojali su i drugi ljudi koji su sa saznanjem naših državnih organa imali kontakte sa stranim obaveštajnim službama po legalnim pitanjima političkim. Pomenio sam već da je direktor CIA dolazio u Beograd u zvaničnu posetu. Molim vas, to nije nikakva tajna niti nikakva drama. Govorim o legalnim političkim pitanjima, a ne o špijunaži. Time se niko nije bavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa moje je pitanje samo bilo ko su bili ti drugi ljudi? Kao što vi imate ime Stanić, tako postoje imena tih drugih ljudi. Ko su ta imena?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Moje ime je Tanić, nemojte ga pogrešno izgovarati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, Tanić.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Jeste, a vaš šef Državne bezbednosti je imao te kontakte sigurno sa vašim znanjem. Dakle, može se računati da ste ih imali i vi, gospodine Miloševiću. Sigurno se nije tajno sastao sa šefom CIA, a onda to dao u novine. Na primer, to je samo jedan primer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da idemo dalje. Dakle, Mihajlović vas nije za to ovlastio, već vas je isključivo ovlastio za diskretne pregovore sa Albancima? Je li tako? Da li sam vas dobro razumeo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tačno. Najzad jedna stvar s kojom možemo da se složimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro. U kom svojstvu vas je ovlastio za diskretne pregovore, u svojstvu člana rukovodstva, u svojstvu svog specijalnog savetnika, u svojstvu funkcionera Nove demokratije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: On me je kao predsednik Nove demokratije ovlastio u svojstvu savetnika predsednika Nove demokratije i člana Izvršnog odbora Nove demokratije na početku i člana predsedničkog kabineta Nove demokratije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas stavite na grafoskop, ovo je evidencioni list Nove demokratije, odnosno pristupnica gospodina Tanića. Na njoj se vidi, to je formular Nove demokratije, na početku piše „status“ i ima tri varijante: A-osnivač, B-član, C-simpatizer. Kod njega je zaokruženo C-simpatizer. Dakle, nije ni član ni osnivač. Drugo, pristupnicu je potpisao 18. 03. 1995. godine. To je njegova pristupnica iz arhive Nove demokratije. Molim vas, stavite je na grafoskop. S obzirom da je kao član rukovodstva Izvršnog odbora, specijalni savetnik, bio ovlašćen od Mihajlovića, stavite ovu pristupnicu na grafoskop. Pokažite je prvo gospodinu Taniću, je li to njegova pristupnica?

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da to pogleda.

SVEDOK TANIĆ: Ovo je fotokopija pristupnice. Potpis odgovara mome, a status ne. Zatražiću Sudu da dobije zvanične papire o sastavu predsedničkog kabineta Nove demokratije i listi savetnika koji su pismeno bili imenovani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tražim, odnosno molim slavni Sud da ne prihvati ovaj dokument, osim ako gospodin Milošević ne insistira, do trenutka dok se ne obezbede originalni uvidi iz arhive Nove demokratije. Znači, ne pristupnice nego rešenje o postavljenju, sastav predsedničkog kabineta, sastav Savetodavnog odbora i specifično rešenje koje se odnosi na mene. Ja se nikad nigde nisam lažno predstavljao. Molim vas, ovo je veoma uvredljivo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li tu piše i školska sprema? Kao što vidite, piše da imate fakultet. Da li ste obmanuli i svoje kolege u Novoj demokratiji da imate fakultet? Piše evo ovde školska sprema fakultet.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da sam studirao dva fakulteta i molim vas lepo, to uopšte nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali niste diplomirali, koliko sam shvatio, ni na jednom fakultetu. Školska sprema je kad neko završi fakultet, a ne kad se upiše da studira.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Vi niste mogli ništa da shvatite jer vam ja ništa nisam odgovorio. Ja sam odbio da odgovorim na to pitanje. Pošto je to privatno pitanje i ja nisam stručni ekspert ovde da bih morao da dokazujem nivo svog univerzitetskog obrazovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja onda pitam gospodina Meja, Robinsona i Kvona da li treba da odgovori svedok na pitanje o svojoj, o svom obrazovnom...

SUDIJA MEJ: On je odbio da to radi. To je nešto što se tiče njegovog kredibiliteta i to je pitanje koje će Pretresno veće da odmeri kada bude razmatralo kredibilitet njegovog iskaza.

SUDIJA ROBINSON: Da vidimo šta ima na ovom dokumentu. Osim obrazovanja, takođe je tu pitanje statusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, status je simpatizer.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ovako. Odmah bih rekao jednu stvar. To je ili vešt falsifikat ili neki nesporazum, a reći ću odmah evo i zašto. Zato što pored toga stoji broj evidencije 39. Ja čisto sumnjam da neka stranka ima 39 simpatizera. Brojevi simpatizera obično se kreću stotinama i hiljadama. Evidencioni broj ukazuje na uzak broj ljudi koji pripada rukovodstvu. Samo naš Izvršni odbor je imao 40 ili 50 članova, a ovo je broj 39.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da vam skrenem pažnju da se taj broj odnosi...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Zamolićemo da se dokument stavi na grafoskop i da prevodioci pokušaju da to prevedu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Skrećem pažnju da se...

SUDIJA ROBINSON: Mene zanimaju podaci na ovom dokumentu, i bio viih veoma zahvalan kada bi prevodioci mogli da nam prevedu sadržaj tog dokumenta. Znači, odgovore na svaku od kategorija. Da li su prevodioci u mogućnosti da to urade za nas?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li mogu ja da pročitam ovde?

SUDIJA MEJ: Da, da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U gornjem levom uglu piše „status“. Pa onda pod A je „osnivač“, pod B je „član“ a pod C je „simpatizer“. Kod njega je zaokružena reč simpatizer, znači treća varijanta. U gornjem desnom uglu piše Palilula. To je opština. Prema tome, broj ove pristupnice se odnosi na jednu opštinu, a u Srbiji ima 187 opština. Prema tome, to nije 39. član Nove demokratije nego 39. koji je pristupio kao simpatizer u opštini Palilula.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja nisam ni rekao 39. član.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa malopre ste ukazivali, koliko sam shvatio, na to da...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Mi se bavimo dokumentom i ničim drugim. Molim vas da pročitate dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje su rubrike, ovim krupnim slovima piše „pokret“, to je prazno, „preporuka“, to je prazno, „ime i prezime“ popunjeno je Ratomir Tanić. Adresa stano-

vanja malo je nečitko, ali izgleda Takovska 13 Beograd. Telefon, broj telefona nije važno. Matični broj nije unet. Datum i mesto rođenja, molim vas pomerite malo gore...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, u redu je to, nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomerite malo gore. Bračno stanje nije popunjeno. Školska sprema piše fakultet. Zanimanje je prazno, posao prazno, faks, telefon, faks prazno, hobi prazno. Interesovanje u pokretu prazno, oblast u kojoj bi se angažovao prazno, promene prazno. Datum 18. 3. 1995. godine i svojeručni potpis desno. To je sve što piše na dokumentu. A dodao bih tome evo iz novina demanti Nove demokratije „Ratomir Tanić nije član već simpatizer Nove demokratije“, ali evo pošto...

SUDIJA MEJ: Ne, zaustavićemo komentar. Zaustavićemo komentar, bavimo se ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA MEJ: U redu, ovaj dokument može da se uvrsti u dokazni materijal kao dokazni predmet odbrane.

SVEDOK TANIĆ: Da li je moguće da ja priložim dokazni materijal druge vrste i uopšte legalni dokazni materijal o svemu što gospodin Milošević primi ili pošalje, jer njegova privatna prepiska zaista me ne interesuje. Znači da je on dobio od Nove demokratije...

SUDIJA MEJ: Vi se možete baviti tim dokumentom. Ako želite da kažete nešto o dokumentu, možete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li dalje da nastavim s pitanjima?

SUDIJA MEJ: Ne. Ako on želi da kaže nešto o dokumentu, on može, a ako želi da da neko objašnjenje, takođe može.

SVEDOK TANIĆ: Ja samo želim da kažem da dokument ne odgovara mom stvarnom statusu u Novoj demokratiji i predlažem da

se legalnim kanalima dostave Sudu informacije o mom stvarnom stanju u Novoj demokratiji, plus još nekoliko desetina ili možda čak stotina, ali nekoliko desetina intervjua datih kao savetnik predsednika Nove demokratije u tri godine, to ne bi moglo da sam samo simpatizer. Ali i legitimnu dokumentaciju Nove demokratije. I ne znam zbog čega gospodin Milošević uvlači moju bivšu stranku u sve ovo, ja ovo...

SUDIJA MEJ: To nema veze. Nema veze šta vi mislite. Molim vas da date broj ovom dokaznom predmetu.

sekretar: To će biti dokazni predmet odbrane D10.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dok ste obavljali kako vi to definišete, nadam se da nisam pogrešio, politička i obaveštajna istraživanja za ove službe koje smo pominjali, dobijali ste neku pomoć u materijalu. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne. Molio bih samo da se uključi prevod. Ne, nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi kažete, da li je tako, da ste obavljali politička i obaveštajna istraživanja?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa da, ali o vlastitom trošku. Ja sam inače radio takva istraživanja i za potrebe i moje stranke i svega, ali o vlastitom trošku do 1999. godine, do rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li biste vi mogli da mi kažete kakve vi stručne kvalifikacije imate da se bavite istraživačkim radom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Prvo, ovde je „istraživanje“ definisano u uopštenom smislu, a inače kvalitet istraživačkog rada određuje se samim radom, a ne time da li ima kvalifikacije ili nema. Ja o tome nisam ni želeo da pričam, a to nije rad za fakultet. Znae, ja nisam bio profesor na fakultetu da moram da o tome odgovorim. Istraživanje je opšti pojam. I vi ste ga upotrebljavali u vašoj terminologiji, treba istražiti ovaj problem, istražiti onaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Teško, ali vi to niste mogli znati pošto se nikad nismo videli.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Molim da uđe u zapisnik da optuženi...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao vas je juče tužilac na kom je...

SUDIJA MEJ: Mi nećemo da trpimo ovakve prekide jedne ili druge strane. Molim vas da postavite pitanje i da odgovarate, a da između odgovora i pitanja pravite pauzu i ne želimo da prekidate jedan drugoga ako će se ovo ispitivanje nastaviti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogu li da nastavim? Juče vas je pitao gospodin Najš na kom nivou i koliko često ste imali susrete u Službi državne bezbednosti. Vi ste odgovorili dva do tri puta nedeljno. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Odgovorio sam u pojedinim periodima dva do tri puta nedeljno, u pojedinim periodima svake nedelje, u pojedinim periodima drukčije, zavisno od okolnosti. Molim da se proverí šta sam odgovorio ako mi ne verujete. Nisam rekao da je to uvek bilo dva do tri puta nedeljno. U trenucima kriza jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dva-tri puta nedeljno kontakti, vi ste znači imali kontakte češće nego ministar unutrašnjih poslova sa Službom državne bezbednosti.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ministar unutrašnjih poslova formacijski ima dnevne kontakte sa Službom državne bezbednosti svakog dana, a pominjao sam samo pojedine trenutke kriza, tada naravno ima više kontakata. Ljudi se prosto trude da nešto urade korisno, gospodine Miloševiću, ako mogu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Što se nivoa tiče, dakle ovo smo raščistili dva-tri puta nedeljno što se frekvencije kontakata tiče, a što se nivoa tiče, vi ste odgovorili rukovodeći nivo. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite mi, nismo raščistili oko frekvencije dva-tri puta nedeljno jer je gospodin Milošević to stavio kao da sam ja rekao svaki put za sve vreme dva do tri puta nedeljno.

SUDIJA MEJ: Ne. Dajte da se o tome ne prepiremo. Pređimo na sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sledeće pitanje, znači bilo je prvi deo pitanja na kom nivou, da li sam shvatio da ste odgovorili rukovodeći nivo Službe državne bezbednosti.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, sasvim ste ispravno shvatili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Samo da ovo u izjavi. Dobro. Vi ste, dakle, rekli da ste u vezi sa stvaranjem koalicije ove vlade narodnog jedinstva razgovarali o tim pitanjima Kosova dva puta sa Mihajlovićem i pet-šest puta sa SDB-om, dakle koalicija je imala veze sa rešavanjem kosovskog pitanja vi tvrdite.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Hoćete samo reći stranicu, ne mogu da pratim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, ja kažem ovo što ste rekli u usmenom izlaganju.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Kad sam tako nešto rekao u usmenom izlaganju?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste u usmenom izlaganju da je jedan od predmeta formiranja koalicije bilo kosovsko pitanje i da ste o tome dva puta razmatrali sa Mihajlovićem i pet-šest puta sa SDB-om. To ste rekli u usmenoj izjavi o...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, morao bih malo da...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O razlozima koalicije. Pa imate na transkriptu.

SUDIJA MEJ: Mi ćemo ovo zaustaviti zbog prepirke koja traje.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Nećemo nastaviti sa ovom temom. Moramo da pređemo na neku drugu temu. Gospodine Miloševiću, već smo vas kritikovali zbog ponavljanja. Nemojte da ponavljate. A vi, gospodine Taniću, molim vas da imate u vidu da ne smete da se prepirete sa optuženim. Vi ovde svedočite i niste ovde u nekakvoj privatnoj raspravi s njim i prema tome, molimo vas da uvek ostavite pauzu posle pitanja da biste dozvolili prevodiocima da prevedu ono što je rečeno. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Juče ste rekli u vezi sa pitanjem tužioca o onoj formuli o Južnom Tirolu da vi niste bili pristalica te ideje Južni Tirolo nego Ratko Marković. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da je tu platformu izgradio gospodin Predrag Simić iz Instituta za državnu politiku, Instituta za međunarodnu politiku i privredu, direktor Instituta, a da ju je, koliko znam, podržavao u pojedinim razgovorima i gospodin Ratko Marković. A rekao sam da ja nisam bio posebno oduševljen tom platformom jer ona je jako preskupa i prosto Beograd nije imao toliko novca, autonomija Južnog Tirola je veoma skupa. Ovo je dodatno objašnjenje koje dajem danas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kako onda u vezi sa ovim što ste sada objasnili možemo da tumačimo vaš iskaz na strani pet, drugi pasus ako se računa i preneti pasus kao prvi, znači drugi pasus. Kažete, drugo, „moje ideje su prihvatili pojedinci bliski Miloševiću. Na primer, Ratko Marković, potpredsednik Vlade Republike Srbije, počeo je na osnovu mojih sugestija da govori o Južnom Tirolu kao ideji za autonomiju na Kosovu“.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Vi ste me pitali, odnosno gospodin Najs, tužilac me je pitao kakvo je moje mišljenje o Južnom Tirolu, autonomiji Južnog Tirola. Ja sam rekao da nije baš, da nisam previše oduševljen. Inače, ja sam čak i javno u nekoliko razgovora zago-

varao tu autonomiju, pa i ovako kako sam rekao u izjavi iz prostog razloga što je to u ono vreme bila najprihvatljivija moguća platforma oko koje smo se mogli naći sa albanskom stranom. Osim toga, moram da dam još detaljnije objašnjenje, autonomija Južnog Tirola odnosi se na konačni status Kosova. Bilo nam je u onom trenutku potrebno da nađemo najmanji zajednički sadržatelj da bismo uopšte počeli razgovore sa Albancima. Jedno je, dakle, šta sam ja privatno mislio, a drugo je šta se uopšte zbog političkih razloga i potreba i te dve vrste se sugestija razlikuju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi sad kažete da ste uprkos svom privatnom mišljenju davali svoje sugestije, jer kažete: „Na osnovu mojih sugestija Ratko Marković je počeo da govori o Južnom Tirolu kao modelu za autonomiju Kosova“, on je na osnovu vaših sugestija koje su bile protiv vašeg uverenja počeo da govori o Južnom Tirolu.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Razlikuju se lična i politička uverenja. Znae, ja sam i bio u dijalogu sa Albancima, iako lično nisam oduševljen sa njima, znate. Prema tome, iz političkih razloga nekad branite zbog interesa politike ili države ono u šta privatno niste baš sigurni, ali „ajde da počne dijalog“.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu ste naveli kao drugu fazu reintegraciju kosovskih Albanaca u politički život Srbije i Jugoslavije. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A ko je učestvovao pored potpredsednika Ratka Markovića s vama zajedno u tim razgovorima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da je to bio politički proces koji je trajao tri godine, možda i više. U tom procesu učestvovali su gospodin Dočilo Maslovarić, gospodin Ratko Marković, gospodin Ratomir Vico, gospodin Perčević, gospodin Dušan Mihajlović, moja malenkost. Učestvovao je i jedan broj intelektualaca vezanih za, na neki način za ove tri stranke, a u najširem

onom obimu učestvovali su naravno i slobodni intelektualci. Verovatno je bilo još nekih ljudi koji su učestvovali jer to je prosto bila jedna grupna aktivnost i trajala je dugo vremena. Nije to bio jedan pregovor. Znete, to su bile pripreme pregovora koje su trajale tri godine, najmanje, odnosno dve i po, tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pominjete Dojčila Maslovarića kao predstavnika u Vatikanu. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: On je kasnije bio imenovan kao jugoslovenski ambasador u Vatikanu. Bio je inače član JUL-a i bio je po ovlašćenju JUL-a u tim pregovorima ili je tako bar govorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste najviše saradivali sa Maslovarićem, u Beogradu, Rimu ili Prištini?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja uopšte nisam rekao da smo saradivali. Ja sam rekao da je to bila grupa ljudi koja je radila jedan isti posao. Čak i u izjavi koja je data na engleskom i u mnogo slobodnijim okolnostima, pogotovo svedočenju, ja to nikada nisam predstavio kao grupu ljudi koja je uvek sedela jedni do drugih. Bilo je najrazličitijih vrsta kontakata, ali prosto to je bila ta grupa koja je radila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite mi povodom kojih pitanja su, pošto to tvrdite, saradivali moja supruga i profesor Ratko Marković?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li biste bili ljubazni da mi kažete koja je stranica ili gde treba da potražim? Da li referirate na izjavu ili na svedočenje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, na primer, na strani tri u drugom pasusu pri dnu, kad govorite o Markoviću i Maslovariću i vama da radite zajedno, kažete, to vam je treći red odozdo u tom pasusu pred kraj reda počinje: „I jedan i drugi“, mislite dakle na Maslovarića i Markovića, „su bliži Miloševiću i njegovoj ženi Miri Marković nego što sam ja.“ Dakle, pitam vas povodom kojih pitanja su saradivali moja supruga i Ratko Marković?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa vidite prvo da se ja sasvim iskreno ne predstavljam kao vaš blizak saradnik, i jako mi je drago da ste to pomenuli, čak ni u radnoj izjavi, a ne samo u svedočenju. Inače, mislio sam da su njih dvoje bili bliži vama ili njoj. Dojčilo, nisam specificirao, Dojčilo Maslovarić je bio blizak vašoj supruzi kao predsedniku Direkcije JUL-a, a Ratko Marković je bio bliži vama naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi prisustvovali ijednom njihovom sastanku, mislim moje supruge i nekog od njih?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam prisustvovao sastanku vaše supruge i međunarodnih posmatrača vezanih za, međunarodnog predstavnika vezano za Kosovo. Nisam se mešao u sastanke vaše supruge, Ratka Markovića i Dojčila Maslovarića. Prisustvovao sam i nekim sastancima sa gospodinom Ratkom Markovićem, ali nisam se mešao u sastanke između vaše supruge i njih, niti sam to ikada rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada tvrdite da je moja supruga imala sastanke sa Ratkom Markovićem ili sam vas pogrešno razumeo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pogrešno ste me razumeli. Ja sam rekao da su njih dvojica bili bliži vama i vašoj supruzi nego što sam bio ja. Znači, sasvim sam korektno rekao da ja nisam bio glavni, kao što mi imputirate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam uopšte nisam imputirao. Molim vas, ovde piše: „Ja sam bio glavni pregovarač u ovim diskretnim pregovorima.“ To ste vi napisali u svojoj izjavi. Kako možete da kažete da imputiram?

SUDIJA MEJ: To smo već prošli. Dajte da pređemo na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam se samo osvrnuo na to da se ne može imputirati nešto što piše u izjavi svedoka, ne može se to imputirati. Ovo nije dvosmisleno nego vrlo decidno rečeno. A koliko puta ste vi bili u prostorijama JUL-a?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Najmanje nekoliko puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako vam onda nije poznato da na prvom spratu u ulici Đure Đakovića ne postoji ni svečana niti bilo kakva druga sala, već samo kancelarije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: A oprostite, gde piše prvi sprat, nema zgrade, gde je sala na prvom spratu, molim vas. Takva zgrada, obično su sale u prizemlju, pogotovo što je to niska vila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa piše, ali da ne tražimo sad to. Konstatuje se u transkriptu pa ako tvrdite da to niste rekli, dovoljno je i tako.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, pa ne može sala biti na prvom spratu, ali ima stepenište da se malo popne od ulaza, to je svega tri, četiri, pet stepenika. To nije sprat zaista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da bi se ušlo u prizemlje iz bašte kažete da ima tri-četiri stepenika.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam zadnji put tamo bio pre izvesnog broja godina, naravno, ako treba da opišem vilu, lakše mi je da je nacrtam, ako će mi Sud dozvoliti to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda biste morali znati da iz vrta imate da se penjete uz prilično visoko stepenište da uđete u prizemlje zgrade.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali ih nema baš za sprat tih stepenica. Onako polusprat, gospodine Miloševiću, okej, ali nema sprat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima doduše, ali da ne pričamo o tome. Recite mi, molim vas, kada tvrdite da sam ja često održavao sastanke u prostorijama JUL-a, navedite mi ime bar jedne osobe koju sam ja primio u JUL-u?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da ste vi koristili često prijeme JUL-a da imate sastanke. Na tim prijemima ste ponekad i večerali, posle prijema sa najužom grupom saradnika u posebnoj

sali. Ako radna večera nije prilika za saradnju, za sastanke sa vašim saradnicima onda ne znam šta je. Reč je bila o najužem krugu vaših saradnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To takođe nije tačno, ali da li znate da na takvim večerama bude bar tridesetak ljudi, a nekad i više, i da ih zakazuje domaćin a ne ja? Prema tome, iz raznih struktura koje su pozvane.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, da se ne bavimo večerama, ručkovima, stepenicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste počeli da se time bavite, ja ne.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, vi ste me pitali za stepenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, kažete mi...

SUDIJA MEJ: Gospodine Taniću, samo odgovorite na pitanje. Gospodine Miloševiću, idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hteo sam da čujem ime bar jedne osobe koju sam ja primio u JUL-u.

SUDIJA MEJ: On je na to odgovorio. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam na prijemima JUL-a, gospodine Taniću, evo da ili ne, bio gost. Prema tome, ja tih 1000 ili 1500 ljudi nisam primio nego sam bio jedan od njih kao gost. Prema tome, pošto tvrdite da sam primao ljude u prostorijama JUL-a, dajte mi ime bar jedne osobe koju sam primio u prostorijama JUL-a.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li treba da odgovorim na ime na ljudi koji su večerali sa gospodinom Miloševićem i radne sastanke, što se može smatrati kao da ih je i primio bez obzira što je gost, znate. A osim toga, ja nisam hteo da pominjem činjenicu da je gospođa Marković njegova supruga, upravo zato što ne želim da

razgovaram ni o kakvom privatnom pitanju, ni mom ni gospodina Miloševića. Naravno da se u takvim okolnostima ponešto...

SUDIJA MEJ: Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi kako smo mogli da ostvarimo diskreciju sastanka ako su se, kako ste vi tvrdili, održavale u prostorijama poslaničkog kluba?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja taj deo izjave nisam ponovio u svedočenju. Razloge sam već objasnio. U svedočenju sam dao samo ono što mogu dokazati iz nezavisnih izvora. Da ne bude moja reč protiv vaše, to ne bih želeo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li sam vas ikad primio u Belom dvoru?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Koliko znam, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li znate da nikad nikog nisam primio u prostorijama JUL-a ili Klubu narodnih poslanika?

SUDIJA MEJ: Kroz to smo već prošli i nema potrebe da odgovorite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da sam sve sastanke održavao na svom radnom mestu, u Belom dvoru dakle?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, niste uvek bili predsednik Jugoslavije. Neko vreme ste bili predsednik Srbije, a tada niste koristili Beli dvor nego Predsedništvo Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim kad sam bio predsednik Jugoslavije, a isto se odnosi i kad sam bio predsednik Srbije, onda sam koristio takođe svoj kabinet.

SUDIJA MEJ: To smo već sve čuli. Svedok je rekao šta je imao da kaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi tvrdite, dakle, da sam za vreme nekog prijema se s vama izdvojio nasamo da razgovaramo. Jeste li to tvrdili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li mogu samo da kažem, sad sam video ovu stranicu na koju gospodin Milošević referira, kaže da često koristi kancelarije JUL-a. To je verovatno, problem je sa prevodom, prostorije JUL-a. Jedno su prostorije, drugo su kancelarije, mada se kancelarije nalaze u prostorijama. A inače što se tiče ovog drugog pitanja da, pa uvek se malo izdvojite sa onim sa kojim razgovarate. Veoma malo, ne mislim da pobegnete u podrum, taman posla, nego napravi se mala jedna distanca, tek koliko da može da se razmeni, ili kraće ili duže, zavisi s kim pričate naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto to nije bio moj običaj, da li možete da mi navedete jedan primer da sam se na nekom prijemu s nekim pojedincem izdvojio da nešto razgovaram? Evo, jedan primer mi navedite.

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na pitanje. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Shvatio sam iz onoga što ste govorili da ste izveštaje o svom radu redovno podnosili rukovodećem nivou DB-a, ali i šefu vaše stranke Dušanu Mihajloviću. Da li sam i ovo dobro razumeo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Razumeli ste dobro, pod uslovom da je formulacija da su sa rezultatima mog rada bili upoznati, a nekad je to izveštaj, nekad nije izveštaj, znate. Informacije se prave i u obliku razgovora, u obliku izveštaja, u obliku predloga na pet-šest načina, ali uvek su bili informisani tačno šta se radi. Nikad se ništa nije radilo bez da je postojala višestruka informisanost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A otkud to znate?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa zato što sam učestvovao u tome, gospodine Miloševiću. Ako nekog informišem, onda valjda znam da sam ga informisao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to znači vi tvrdite da ste mene lično informisali, oči u oči?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa znate šta, na onom sastanku, recimo, koji prvi pominjem, kada vam je predstavljena platforma, naravno da sam vas informisao oči u oči. Naravno, nismo sedeli u podrumu ili kupatilu. Na primer, pominjem taj sastanak kad je predstavljena platforma, kad se razgovaralo o njoj. Nije samo o njoj se razgovaralo, razgovaralo se i o kolektivnoj bezbednosti na Balkanu i o drugim pitanjima. Mislím na prvi susret.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vi tvrdite da je razgovor prilikom prijema delegacije Nove demokratije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa to je jedan od primera, znate, koji se može dokazati. Primer kojim sam ilustrovao informisanost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, pa pokažite onda kad se može pokazati.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Rekao sam može se dokazati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dokažite kad se može dokazati.

SUDIJA MEJ: Idemo radije dalje sa unakrsnim ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li sam shvatio, pošto ste samo delimično odgovorili na prethodno pitanje, izveštaje ste, znači, podnosili rukovodećem nivou DB-a i šefu vaše stranke Dušanu Mihajloviću? Tu sam vas shvatio dobro. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, niste me shvatili korektno. Rekao sam da su bili informisani. Nekad su to bili izveštaji, nekad je bila komunikacija, nekad je bio drugi oblik informisanosti. Izveštaj asocira na ono što se u našoj zemlji zove cinkarenje, pogotovo kad je reč o Službi državne bezbednosti. Dakle ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izostavite sad ove vaše tvrdnje o meni. Ja sam vas pitao da li sam vas shvatio dobro da ste izvešta-

je podnosili rukovodećem nivou DB-a i šefu vaše stranke Dušanu Mihajloviću?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, u različitim formama, da, u različitoj formi. Ne uvek u pisanoj formi, naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači i u jednom i drugom. A da li to znači da je Dušan Mihajlović bio saradnik DB-a?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li je to pitanje ili konstatacija?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, pitanje. Ja sam lepo pitao. Da li to znači da je i Dušan Mihajlović bio saradnik DB-a?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ja ovde nisam bio, nisam svedok za gospodina Dušana Mihajlovića niti je njegov status uopšte predmet neke rasprave. Inače, niko nije bio saradnik, ne radi se o saradnicima. Dušan Mihajlović je bio predsednik jedne od tri vladajuće stranke do 1997. godine, dok nije napustio koaliciju zbog vašeg kršenja sporazuma i problema koje ste počeli da pravite i kao...

SUDIJA MEJ: Sledeće pitanje, molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako nije bio saradnik DB-a, kako mogu da razumem iz ovog vašeg odgovora, zbog čega ste onda i njemu podnosili paralelno svoje izveštaje kao i DB-u?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ne možete da shvatite iz mog odgovora da nije bio. Ja nisam rekao ni da je bio ni da nije bio. Znae, ja sam jednostavno samo rekao da kao šef vladajuće stranke svako ima pravo da se regularno informiše.

SUDIJA MEJ: Ma odgovorite na pitanje. Pitanje je bilo zašto ste davali izveštaje i njemu i Državnoj bezbednosti? To je pitanje.

SVEDOK TANIĆ: Zato što se jedan deo pitanja odnosio na striktnu bezbednosnu komponentu, a za to je nadležna Služba državne bezbednosti da proceni da li to postoji, ne postoji kao problem, a ne bilo koji političar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako i on nije bio saradnik, iz kog razloga je morao biti upoznat sa informacijama koje ste vi davali DB-u?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa zato što ja to nisam krio jer se radilo o legalnim političkim pitanjima i o njihovoj bezbednosnoj komponenti. Nema razloga da krijete nešto što spada u normalan savetnički rad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su ljudi iz DB-a znali da informacije istovremeno prosleđujete i nekom drugom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja bih molio da se preformuliše pitanje da bih ga razumeo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ponovo kažem pitanje. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da se preformuliše, pošto mi nije jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su ljudi iz DB-a znali da informacije istovremeno prosleđujete i nekom drugom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Politički deo informacija, da. To nije sporno. U političkom pitanju postoji više slojeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li mogu da razumem da su znali da informacije prosleđujete i nekom drugom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tako kako ste vi formulisali, ja tako nisam odgovorio. Ja sam bio precizan da je politički deo tih informacija, da su znali naravno da se prosleđuje i nekom drugom. Pa ja sam, pre svega, političar bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste vi to tako važno radili da bih se ja, kako tvrdite, svakodnevno obaveštavao o vašem radu, pošto se na takav način nisam obaveštavao o radu nijedne institucije, čak ni MUP-a, Ministarstva inostranih poslova, Generalštaba i tako dalje, svakodnevno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Je li to neka stranica ili je...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to ste rekli da sam se svakodnevno obavestavao o vašem radu.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da ste svakodnevne kontakte imali sa Službom državne bezbednosti, a sigurno da ste bili obavesteni i o mom radu često, jer su neka pitanja bila takva da sam ono što smo radili mogao kasnije da prepoznam u onome što vi radite, a i dobio sam informaciju da ste obavesteni o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A od koga ste dobili tu informaciju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Od rukovodstva DB-a. Znače, ljudi koji to rade ne drže to u svojoj fioci. To se radi zbog neke državne svrhe, barem kada je bilo reči o Kosovu i o drugim vitalnim pitanjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, oni su vas obavestavali da meni daju te informacije koje vi njima dajete?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, oni su to samo potvrdili, inače je to rutinska tehnika političkog rada u svim državama na svetu, pa i u Srbiji i Jugoslaviji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa baš zato što je rutinska tehnika i pošto se pozivate da znate pravila Službe, da li znate da se ne obavestava kome se distribuiraju informacije koje, na primer, neki saradnik ili član pribavlja?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, kad su u pitanju lica koja, veći broj lica. Međutim, kad su u pitanju lica koja treba po tome nešto da odluče, i kad vi prepoznate u radu tih lica ono što ste radili vi desetak dana ranije, onda je sasvim očigledno, znate. Uzeću za primer mere za uspostavljanje poverenja, eto, na primer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakve mere za uspostavljanje poverenja?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa uzimam kao primer da bih ilustrovao Sudu. Znače, vi niste ni pominjali mere za uspostavljanje poverenja pre nego što je sa nekoliko strana, uključiv i moju, to sta-

vljeno na sto kao mogući napredak u razgovorima sa Albancima, a onda ste počeli to da pominjete i primenjujete i na naše veliko zadovoljstvo, svih nas, dovršili ste jednu meru za uspostavljanje poverenja, sporazum o školstvu i onda, molim vas, sasvim je jasan tok stvari. Ali ne postoji takva tajna kad nije u pitanju špijunaža. Znaite, te tajne o kojima vi govorite odnose se na špijunažu, a time se niko od nas nije bavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je li vi to tvrdite da ste vi znali za sporazum o školstvu pre nego što je on potpisan i objavljen u novinama 1. septembra 1996. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Kako da ne. Ja sam i učestvovao na neki način u jednoj prethodnoj pripremi svega toga, a posle je naravno prešlo u ruke vas, monsinjora Palje i gospodina Rugove i Ratka Markovića. Kako da nisam bio obavešten. Bio sam. Pa iz našeg predloga rešenja za Kosovo vide se sve te mere za uspostavljanje, jačanje i uspostavljanje poverenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pitam vas ovo, evo što sam ja do danas verovao, da je to gospodin Palja kao starešina humanitarne zajednice Sveti Eđidio (Santæ Egidio) i jedan ovako predan humanista i hrišćanin činio samostalno. Nisam znao da je to učinio na vašu inicijativu. Vi tvrdite da je, znači, Palja to uradio na vašu inicijativu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam tvrdio da je monsinjor Palja uradio na moju inicijativu, ali je monsinjor Palja zajedno sa italijanskim ambasadorom Frančeskom Baskoneom (Francesco Bascone) zajedno sa mnom, zajedno sa predsednikom moje stranke Dušanom Mihajlovićem, zajedno čak i sa Vukom Draškovićem učestvovao u nekim razgovorima, dva ili tri razgovora, zajedno i sa Dojčilom Maslovarićem, gde se razmenjivalo mišljenje šta bi se moglo od mera za uspostavljanje jačanja poverenja započeti. I monsinjor Palja je takođe imao sličnu inicijativu i sam. Nikada u politici nije inicijativa jednog čoveka. Ja ovo što sam govorio o sebi, govorio sam o sebi jer ja svedočim, ali inače se podrazumeva da u politici uvek postoji razmena mišljenja. Ja sam se sa gospodinom Paljom video više puta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo kraće, molim vas, samo kraće. Da li to znači da vi tvrdite da ste vi učestvovali u tom radu don Vićenca Palje pre nego što se u javnosti pojavio sporazum o školstvu koji smo potpisali ja i Rugova?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Apsolutno, a don Vićenco Palja je u međuvremenu postao biskup, pa smo se relativno skoro i videli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni je samo ovo bilo važno da utvrdim. Vi tvrdite da ste pre nego što smo potpisali sporazum o školstvu vi bili uključeni sa don Vinćenom Paljom u aktivnosti na pripremi tog sporazuma o školstvu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, i još sa nekim drugim ljudima isto dobre volje koji su neki od vaših saradnika, neki strane diplomate. Nikakva to tajna nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je tvrdio da jeste, vidite, pa se nadam da ćemo i to raščistiti. A znate li gde je napisan taj sporazum? Pošto znate sve o njemu, znate li gde je napisan taj sporazum?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Don Vićenco Palja je držao taj sporazum kao tajnu, potpisivanje sporazuma i dovršavanje sporazuma, a ne pripremu sporazuma. Prema tome, da ne brkamo stvari. Posle kada je taj sporazum pripremljen u načelu, onda se prešlo na njegovu konkretnu izradu. Deo toga je pripremljen u Rimu. Išao je gospodin Ratko Marković kao, već kao u formalno pravnom smislu čvršće autorizovan. Mislim da je i gospodin Maslovarić u tome učestvovao. Posle je taj sporazum odnet gospodinu Rugovi da ga potpiše u Prištini, i onda je donet vama, da ga potpišete vi nakon što ga je Rugova potpisao. Jedino što ste tada izbegli jeste da se gospodin monsijor Palja pojavi na nekoj zajedničkoj svečanosti da bi se potpuno otklonilo to sa treće strane, tako da je praktički gospodin monsijor Palja prvo taj sporazum odneo gospodinu Rugovi. On ga je potpisao. Onda je donet vama, vi ste ga potpisali i gospodin Palja se tu nije pojavljivao. Znači, on je to držao kao tajnu, ne zato što to niko drugi nije učestvovao, već zato da bi se sačuvao obraz zvaničnog Beograda, a i da Rugova i vi budete glavni, što i jeste bili glavni, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, a da li ste svesni da nikako nije mogao da se pojavi istovremeno i u Prištini i u Beogradu, pošto je sporazum potpisao Rugova u Prištini, a ja posle toga u Beogradu istog dana?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ja nisam ovde odgovarao sada gde se monsijor Palja pojavljivao. Očigledno iz vašeg pitanja da znam da je potpisan prvo u Prištini pa u Beogradu, evo potvrdili smo obojica da znam, čak i detalje tajne oko potpisivanja, tehnike potpisivanja, mada ne bih morao da znam, jer ja sam učestvovao u pripremi, a ne u potpisivanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Malopre ste objasnili da je intencija nepojavljivanja bila da se ne vidi njegovo učešće. Je li tako? Da se izbegne javnost njegovog učešća, da bi ostalo samo među nama, kako ste rekli glavnima, između Rugove i mene, a da se ne vidi javnost njegovog učešća u tome.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tu treba biti precizan. Vaša je želja bila da se ne vidi učešće treće strane kod potpisivanja, jer to asocira ipak na treću stranu kao treći element, a u pripremi sporazuma tu i tamo ste dozvoljavali, ne samo tog nego i drugih sporazuma, dozvoljavali ste da se pojavi monsijor Palja i drugi ljudi, prosto da se malo javnost pripremi na sve to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pošto je vama poznat sporazum koji smo potpisali ja i Rugova, da li mogu da vas podsetim da u njemu piše da se nas dvojica zahvaljujemo zajedničkim prijateljima iz humanitarne zajednice Sveti Edidio na njihovom doprinosu da se do sporazuma dođe? Da li vam je to poznato?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa kako mi nije poznato, naravno, ali niste voleli fizički da bude prisutan. Zahvaljivali ste se vi i Holbuku (Holbrook), i Ajvoru Robertsu, i družili i svađali sa raznim ljudima, ali niste voleli da fizički niko nikad bude prisutan od treće strane. A inače vaš istorijat dobrih i loših odnosa sa istim osobama je poznat i u javnosti, to nije ništa čudno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Taniću, molim vas. Ja jednostavno vas unakrsno ispitujem u vezi s vašim izjavama. Maločas ste rekli da on nije bio prisutan zato što nismo...

SUDIJA MEJ: Mislim da smo ovu temu iscrpli. Idemo dalje na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je lako proveriti jer on je pošten čovek. Zbog čega, zbog čega smatrate ili ste smatrali ili da li smatrate da bi Srbija i srpski narod delili vaše mišljenje o tome da Albancima treba dati ulogu da budu Pijemont južne Evrope?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da sam imao takvo mišljenje. Možda sam negde to lakonski rekao, ali inače moje mišljenje o sadržini sporazuma proizilazilo je iz onoga što se dogovara unutar vladajuće koalicije na formalnom, neformalnom, poluformalnom nivou, kako god želite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, pročitacu vam na strani pet kraj trećeg pasusa odozdo, na strani pet vaše izjave, u kome tvrdite: „U ovakvom pristupu autonomiji korišćen je model Južnog Tirola. Moje razmišljanje u vezi sa ovim predlogom kojim sam se rukovodio i u pregovorima s kosovskim Albancima bilo je da im damo ono do čega im je najviše stalo, da budu Pijemont južne Evrope, tako da se okane svake pobune. Cilj je bio da se stvori okvir za sporazum razrešenja krize koji bi kasnije potpisala srpska vlada” i sad dalje idu novi pasusu. Dakle, vaše je, kažete: „Moje razmišljanje je bilo da im treba dati da budu Pijemont južne Evrope”. Dakle, da bi to trebalo njima dati da bi se sprečila, da bi se sprečilo njihovo divljačko ponašanje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa očito je reč o maloj štamparskoj grešci. Ne može niko da bude Pijemont južne Evrope, može eventualno da bude Pijemont na južnoj Evropi ili u južnoj Evropi. Rekao sam lepo da je bilo moje razmišljanje da im damo ono do čega im je stalo da bi se okanili pobune. Ja mislim, to je sasvim korektno razmišljanje. A ako sam upotrebio kolokvijalno da budu

Pijemont južne Evrope, ja to nikad nisam branio zvanično. Znače, u izjavi datoj na engleskom jeziku može čovek nekad nešto da opiše, sasvim je jasno rečeno da treba da dobiju neki ustupak da bi se okanili pobune. To je, mislim, prilično korektan stav koji su podržavali i Srbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, pošto stalno upotrebljavate ovaj izraz kolokvijalno, šta znači taj izraz, šta znači to kolokvijalno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa kolokvijalno znači kad čovek slobodnim jezikom, svakodnevnim govorom opiše nešto što, neki fenomen ili neku pojavu koju u radnoj verziji opiše malo preciznije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A budući da tvrdite da ste dobar poznavalac kosovskih Albanaca, zbog čega tvrdite da bi njihova pobuna mogla da bude toliko razorna da je alternativa njihova pijemontska pozicija, ni manje ni više nego znači u južnoj Evropi, pa tu su i Grci, Bugari, i Rumuni i ostali?

SUDIJA MEJ: Vreme je sada isteklo. Ovo je bilo prilično dugo pitanje. Gospodine Miloševiću, ovo unakrsno ispitivanje će se nastaviti u utorak, sledeće nedelje dakle. No, vaše vreme će biti ograničeno i morate se spremati na osnovu pretpostavke da ćete imati još sat i po za ispitivanje. Prema tome, sva pitanja koja još želite postaviti morate postaviti unutar tog vremena. Vas, gospodine Taniću, molim da se vratite ovde u utorak u devet sati ujutru.

SUDIJA KVON: Pre nego što se razidemo, da li bismo mogli pogledati knjigu „Vatra i potop“? Ko ima tu knjigu? Gospodine Miloševiću, imate li vi knjigu sa sobom?

SUDIJA MEJ: Mikrofon. Dobro, u svakom slučaju nabavićemo tu knjigu.

TUŽILAC NAJS: Da. Da, upravo sam hteo da kažem da mislim da je knjiga juče predata optuženom. Možda je to slučajno uzeo sa sobom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, dobio sam je juče, ali ne mogu da nosim sve papire sa sobom. Nisam znao da ću morati da je vratim danas.

SUDIJA MEJ: Dobro. U redu, vratite je onda kad stignete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA MEJ: Sednica se sada završava.

Završeno u 13.47 h.

Nastavak rada 21. maja 2002. godine u 9.00 h.

Fond za humanitarno pravo